Myanmar (Burma)

Peoples in the Winds of Change

1993-2012

Yuzo Uda

မြန်မာပြည်ကိုဖြတ်သန်းတိုက်ခတ်သော လေညင်း

ယူဖို့အုဒ

၁၉၉၃ မှ ၂၀၁၂ အထိ မြန်မာ့ပုံရိပ်များ

ကိုယ်ရေးအကျဉ်း

Photographer's Biography

Yuzo Uda was born in Kobe, Japan, in 1963. After studying photography in Boston, he began his career as a photojournalist, covering the civil war in El Salvador from 1990-92 as a freelancer. Focusing on Southeast Asia and Central America, he continued to document life under military rule, the lives of indigenous peoples, and global poverty.

In 1995, he studied Graduate School of International Cooperation Studies at Kobe University, receiving a master's degree in international law.

He is the author of "Tozasareta Kuni Biruma" ("Burma, the Closed Country"), published by Koubunken; a photo collection titled "Biruma: Gunji Seikenka ni Ikiru Hitobito" ("Burma: People Living Under Military Rule"); and other works.

http://www.uzo.net/ http://blog.uzo.net/ http://twitter.com/udashan/ Email: info@uzo.net

ယူနိအုဒ – ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် ဂျပန်နိုင်ငံ၊ ကိုဘေးမြို့၌ မွေးဖွားသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ ဘော့စတွန်မြို့တွင် ဓာတ်ပုံ ပညာဆည်းပူးလေ့လာပြီးနောက် ဓာတ်ပုံသတင်းထောက်အဖြစ် စတင်ခဲ့သည်။အယ်လ်ဆာဒါပြည်တွင်းစစ်ကာလ ၁၉၉၀ မှ ၁၉၉၂ ထိ အလွတ်တန်းဓာတ်ပုံသတင်းထောက်အဖြစ် ရှိက်ကူးခဲ့ သည်။ အရှေ့တောင်အာရှနှင့် အမေရိက အလယ်ပိုင်းဒေသ

များကို အထူးပြု၍ စစ်အစိုးရလက်အောက်လူမှုဘဝပုံရိပ် များ၊ တိုင်းရင်းသားများ၏ဘဝနှင့် ကမ္ဘာအနှံ့ဆင်းရဲမှုအခြေအနေများ ကိုမှတ်တမ်းတင်ဓာတ်ပုံရိုက်ကူး ခြင်းများ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် ကိုဘေးတက္ကသိုလ်၊ နိုင်ငံတကာပူးပေါင် းဆောင်ရွက်မှုလေ့လာရေးဘာသာရပ်ကို လေ့လာဆည်းပူးခဲ့ရာ နိုင်ငံတကာဥပဒေဘာသာရပ်ဖြင့် မဟာဘွဲ့ ရရှိခဲ့သည်။

ကိုဘန်ကင်း (Koubun Ken) မှ ဖြန့်ချိသော '' ဝိတ်နေသည့်မြန်မာနိုင်ငံ" (Burma, the Closed Country) (Tozasareta Kuni Biruma) စာအုပ်ကို ရေးသားခဲ့ပြီး '' စစ်အုပ် ချုပ်ရေး အောက်က မြန်မာပြည်သူများ'' (Burma: People Living Under Military Rule") (Biruma: Gunji Seikenka ni Ikiru Hitobito) ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

Author's Note Northern Myanmar

Kachin State Sagaing Region

Central Myanmar

Mandalay Magwe Region **Bago Region**

Yangon (1) **Eastern Myanmar**

Shan State Kayah(Karenni) State Karen(Kayin) State

Western Myanmar

Chin State Rakhine State

Yangon(2) **Southern Myanmar**

Irrawaddy(Ayeyarwaddy) Region Mon State Tanintharyi Region

Afterword by Kei Nemoto Acknowledgement

Author's Note Yuzo Uda

Wind Blowing Through Myanmar (Burma): Walking, Seeing and Photographing Southeast Asia's Last **Frontier**

In March 2011, after nearly half a century in control, Myanmar's military dictatorship handed over power to a new "civilian" administration. Since then, the country has undergone a number of significant changes.

Do these changes represent a real shift in power, or are they merely superficial reforms introduced for the purpose of maintaining the military's dominance?

To be honest, I have no idea. But it is difficult to believe that a regime that has ruled by force for so long would give up power so easily.

At the same time, however, when you see the hopeful expressions on the faces of people in Yangon, it's difficult not to feel that perhaps the country really has reached the point of no return on the road to reform. But does this feeling extend to countryside, or is it confined to Myanmar's largest city?

This year, 2013, marks 20 years since I first started reporting on Myanmar as a photojournalist. Looking back on it now, it amazes even me that I have been able to continue for so long, considering how restrictive the country is for reporters. During this period, I was detained and denied entry so many times that I often thought of giving up completely.

I have also lost count of the number of times that I broke out in a cold sweat when I realized that I had wandered into a minefield while photographing in the war zones near the Thai border.

In the summer of 2007, I had visited all of Myanmar's 14 administrative regions (seven states and seven divisions). I have been to the northernmost house in the northernmost village in the country, near the Chinese border, as well as the southernmost village, close to the Thai border. I have spent time photographing along the Thai border to the east and the Bangladesh border to the west. Reporting from these remote regions was difficult, for both geographical and political reasons.

A photographer must go to the places he wants to document. This

simple fact always presents challenges, and in the case of Myanmar, the greatest obstacle was military rule. But I often felt that if I didn't do this work now, many people and events would be forgotten forever.

Of course, I wouldn't have been able to continue for so long without the help of countless local people. There were times when I had to hide myself among them, trying to blend in and become as invisible as the air, to make a narrow escape.

At such times, I wished I could be like a wind blowing among the people around me, free of any constraints.

In my mind, I tried to erase my own existence and become like the wind: a wind that gently comes and goes, sometimes warm and sometimes cool, leaving no trace of myself behind.

What does the wind carry?

In early spring, it comes with a hint of warm sunlight that brings the buds on the trees to life.

In summer, it might blow cold on the mountain peaks, fierce and unsettling. If it blows hot, it might not be welcomed by anyone; but in the dry zone of Central Myanmar, even a hot wind brings some relief from the beating sun, and as long as it does not carry any sand with it, it can be unexpectedly pleasant, like being wrapped in a tepid warmth.

Moving among people like a breeze, I click the shutter of my camera and catch the scene without anybody noticing.

I try to capture the atmosphere of a place, and like the wind convey it far afield, to another time and place.

The wind has no substance. It can only be felt when it passes. You only know that something—or someone—was there, and now is gone.

That is how I tried to be: like a wind that comes and goes, barely noticed.

A wind that whispers.

A wind that is just moving air.

A wind that must keep moving.

How does it move?

Which way does it blow?

This is how I photographed Myanmar.

This collection of photographs is intended, first and foremost, for people living in Myanmar. For many, it may reveal conditions in the country that they have never seen before.

These days, it has become the norm in Japan to refer to Burma as Myanmar. The name was changed by the military dictatorship to make it more appealing to foreign countries, and Japan adopted it without hesitation.

The junta changed not only the name of the country and other local names, but also historical reality. As the eras have gone by in this country " 'Myanmar' means Bamar, and "Bamar" means Myanmar." Before long, however, the people of Myanmar started using "Myanmar" instead of "Burma" in their everyday speech.

Burma is also increasingly called "Myanmar" in much of the rest of the world. Societies change over time, so perhaps it is natural that countries get new names that reflect shifts in power. Most people don't think much about the political nuances, and simply follow whatever name is most widely used.

In this book, I have chosen to use "Burma" because I wanted to show that there has been a rewriting of history and the facts that has come to be widely accepted. But no matter how much this verbal act supports the regime, the facts cannot be erased.

Whether it's Burma or Myanmar, the wind that blows through the country doesn't change.

ဓာတ်ပဆရာ၏မတ်စ <mark>ယူငိုအုဒ</mark> (Yuzo Uda)

မြန်မာပြည်ကို ဖြတ်သန်းတိုက်ခတ်သွားသော လေညင်းတစ်ခု (သို့) အရှေ့တောင်အာရှ၏ နောက်ဆုံး မျက်နာစာတစ်ဝန်းကို လမ်းလျှောက်၊ ကြည့်ရှု၊ ဓာတ်ပုံ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း

၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ မတ်လတွင် နှစ်ပေါင်းရာစုတစ်ဝက်ခန့် အုပ်ချုပ်ခဲ့သော စစ်အစိုးရက အရပ်သားအစိုးရထံသို့ အာဏာလွှဲပြောင်းပေးအပ်ခဲ့သည့် နောက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ထူးခြားသောပြောင်းလဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါတယ်။

ဒီအပြောင်းအလဲများဟာ အာဏာတကယ်လွှဲပြောင်းပေးတာလား၊ ဒါမမဟတ် တပ်မတော်ရဲ လွှမ်းမိုးမှုအရှိန်အဝါကို ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ဖို့ အပြောင်းအလဲတွေကို ဟန်ပြလုပ်နေတာလားဆိုတာကိုတော့ ရိုးရိုးသားသားပြောရရင် ကျွန်တော်မသိပါ။ သို့သော်လည်း နှစ်ပေါင်းများစွာ အင်အားသုံးပြီး အုပ်ချုပ်ခဲ့တဲ့ အစိုးရတစ်ခုက အာဏာကို လွယ်လွယ်နဲ့ စွန့်လွှတ်လိုက်တယ်ဆိုတာကို ယုံရခက်ပါတယ်။

သို့သော်လည်း ရန်ကုန်မြို့လူထုရဲ့ မျက်နှာတွေမှာတော့ မျှော်လင့်ချက်တွေကို တွေ့ရပြီး သူတို့က ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးလမ်းကြောင်းပေါ် မှာ နောက်မလှည့်စတမ်း အခြေအနေကိ ရောက်နေပြီလို့ ခံစားပျော်ရွှင်နေကြသည်ကို ကျွန်တော်မြင်ရပါတယ်။ ဒီခံစားချက်ဟာ ရန်ကုန်မြို့လူထုသာမက ကျေးလက်နေပြည်သူတွေဆီကိုပါ ပျံ့နှံ့နေပြီလား ဆိုတာတော့ မေးခွန်းဖြစ်နေဆဲပါ။

ကျွန်တော် မြန်မာနိုင်ငံနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဓာတ်ပုံသတင်းထောက်အဖြစ် လှည့်လည်ဓာတ်ပုံရိုက်ခဲ့သည်မှာ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် နှစ်ပေါင်း ၂ဝ ပြည့်ခဲ့ပါပြီ။ပြန်တွေးကြည့်သောအခါ သတင်းထောက်များအပေါ် တင်းကျပ်သော နိုင်ငံတစ် နိုင်ငံတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကျင်လည်ခဲ့သည့် ကျွန်တော့်ကိုယ်ကျွန်တော်ပင် အံ့ဩနေမိပါတယ်။ ဤနှစ် ၂ဝ ကာလ အတွင်း ပြည်ဝင်ခွင့် မရခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခံရခြင်းများကြောင့် လုံးဝလက်လျှော့ပစ်လိုက်ရန် ကျွန်တော်မကြာခဏ တွေးတောမိခဲ့ပါတယ်။

ထိုင်းနယ်စပ်စစ်မြေပြင်တွင် ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်က ဓာတ်ပုံရိုက်ရင်း မိုင်းကွင်းများထဲသို့ ရောက်ခဲ့ရပြီး ဇောချွေးပြန်ရသည့် အကြိမ်များစွာ မရေတွက်နိုင်အောင် ရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။

၂၀၀၇ ခုနှစ် နွေရာသီတွင် ကျွန်တော်သည်မြန်မာနိုင်ငံရှိတိုင်းနှင့်ပြည်နယ် ၁၄ ခုစလုံးသို့ သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့ပါ တယ်။မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ဘက် အစွန်းဆုံးကျေးရွာရှိတရုတ်နိုင်ငံနယ်စပ်မြောက်ဘက်အစွန်ဆုံးအိမ်သို့လည်းကောင်း၊ တောင်ဘက်အစွန်းဆုံးထိုင်းနိုင်ငံနယ်စပ်မြန်မာကျေးရွာသို့လည်းကောင်းရောက်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ကျွန်တော်သည်မြန်မာ-ထိုင်းနယ်စပ်တစ်လျှောက်နှင့် အနောက်ဘက် မြန်မာ-ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နယ်စပ်တစ်လျှောက် ဓာတ်ပုံရှိက်ခွဲဖူးပါတယ်။ ဒီလို နယ်စ္စန်နယ်ဖျားများမှ ဓာတ်ပုံသတင်းများ ပေးပို့ရတာဟာ ပထဝီအနေအထားအရနဲ့ နိုင်ငံရေးအရ လွန်စွာခက်ခဲမှုများ ရှိခဲ့ပါတယ်။

ဓာတ်ပုံဆရာတစ်ယောက်အနေဖြင့် မိမိမှတ်တမ်းတင်ချင်သည့် နေရာများကို ကိုယ်တိုင်သွားရောက်ရပါမည်။ ဤအချက်သည်ပင်စိန်ခေါ် မှုများစွာကို ရင်ဆိုင်ရပါတယ်။မြန်မာနိုင်ငံတွင်ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးရာ၌ အဓိကအတားအဆီးမှာ စစ်အုပ်ချုပ်ရေးပင်ဖြစ်ပါသည်။သို့သော်လည်း ကျွန်တော့်အနေဖြင့် ဤစီမံကိန်းကို ယခုမလုပ်လျှင် လူများစွာနှင့်အဖြစ် အပျက်များစွာတို့ကို မေ့လျော့သွားကြမည်ဟု မကြာခဏ ခံစားမိခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်ယခုကဲ့သို့ နှစ်ပေါင်းများစွာ ဤလုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့ခြင်းမှာ ဒေသခံပြည်သူများ၏ အကူအညီမပါလျှင် ဖြစ်နိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ တစ်ခါတစ်ရံ ဒေသခံပြည်သူများအကြား ရောနှောကိုယ်ယောင်ဖျောက်ပြီး လက်မတင်ကလေး လွှတ်အောင်နေခဲ့ရသော အချိန်များစွာလည်း ရှိခဲ့ပါတယ်။

ယင်းကဲ့သို့အချိန်များတွင် ကျွန်တော့်ကိုယ်ကျွန်တော် အနှောင့်အယုက်များမှ လွှတ်ကင်းအောင် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လူများအကြား ဖြတ်သန်းတိုက်ခတ်သွားသော လေညင်းကလေးဖြစ်ရပါစေလို့ ဆုတောင်းဆန္ဒပြုမိခဲ့တယ်။

"ကျွန်တော့်ရဲ့ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကိုဖျောက်ပြီး လေညင်းကလေးတစ်ခုလိုဖြစ်ပါစေလို့ စိတ်ထဲမှာဖြစ်ပေါ်ခဲ့တယ်။ ဖြည်း ညင်းစွာတိုက်ခတ်တဲ့ ဒီလေညင်းဟာတစ်ခါတလေမှာ နွေးမယ်၊ တစ်ခါတလေအေးမယ်၊ ကျွန်တော့်ခြေရာတွေမကျွန်ခဲ့ ဘးပေါ"

"နွေဦးရာသီရဲ့ လေညင်းကလေးက နေရောင်ခြည်ရဲ့အနွေးဓာတ်ကိုသယ်ဆောင်ပြီး သစ်ပင်တွေရဲ့ အဖူးတွေကို ပွင့်စေတယ်'

"နွေရာသီဆိုပေမယ့် တောင်တန်းပြာတွေရဲ့ထိပ်မှာ အေးတဲ့လေတွေတိုက်နေမယ်။ လေပူတွေတိုက်ရင်တော့ ဘယ်သူမှမကြိုက်ကြဘူး။ ဒါပေမဲ့ အညာမှာတော့ သဲမှုန်တွေမပါတဲ့ လေပူကိုတောင် ကြိုက်ကြသေးတယ်

"ကျွန်တော်က လူတွေကြားမှာ လေညင်းကလေးလို ဖြတ်သန်းတိုက်ခတ်ပြီး ဘယ်သူမှသတိမထားမိအောင် ဓာတ်ပုံရိုက်ချင်တာ

နေရာတစ်ခုရဲ့စရိုက်အသွင်အပြင်ကို ဖမ်းဆုပ်နိုင်ဖို့ ကျွန်တော်ကြိုးစားတဲ့အခါ အဝေးကလယ်ကွင်းတွေကို ဖြတ်တိုက်လာတဲ့လေတွေက သယ်ဆောင်သွားသလို အခြားအချိန်တစ်ခု၊ နေရာတစ်ခုကို ရောက်ရှိသွားပါတယ်။

အရောင်အဆင်းသဏ္ဌာန်မရှိပါဘူး။သူဖြတ်သွားတာကိုပဲ ခံစားရပါတယ်။ တိက်ခတ်လာတဲလေညင်းဟာ တစ်စုံတစ်ခု၊ သို့မဟုတ် တစ်စုံတစ်ယောက်ရှိခဲ့ပြီး၊ အခုမရှိတော့ဘူးဆိုတာပဲ သင်သိနိုင်ပါတယ်။

ကျွန်တော်လည်း အဲဒီဝင်လာပြီးပြန်ထွက်သွားတဲ့ လေညင်းလိုဘယ်သူ့မှ ကျွန်တော့်ကို သတိမထားမိအောင် ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်။

တိုးတိုးလေးစကားတွေပြောနေတဲ့ လေညင်း။

ရွေ့လျားနေတဲ့ လေတစ်ခုသာဖြစ်တဲ့ လေညင်း။

မဖြစ်မနေ ဆက်လက်ရွေ့လျားနေရဦးမယ့် လေညင်း။

လေညင်းတစ်ခုလိုဖြစ်အောင် ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်။

လေညင်းတစ်ခုဟာ ဘယ်လိုရွေ့လျှားသလဲ။ ဘယ်ဘက်ကို တိုက်သလဲ။ အဲဒီလို ကျွန်တော် မြန်မာပြည်မှာ ဓာတ်ပုံတွေ ရိုက်ခဲ့ပါတယ်။

ပထမဆုံးအနေနဲ့ ဒီဓာတ်ပုံစုစည်းမှုဟာ မြန်မာပြည်မှာ နေထိုင်နေတဲ့ ပြည်သူပြည်သားတွေ အားလုံးအတွက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဓာတ်ပုံတွေကတစ်ဆင့် သူတို့တစ်ခါမှ မမြင်ဖူးဘူးတဲ့ နိုင်ငံထဲက အခြေအနေတွေကို မြင်တွေ့နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

ယနေ့အခါ ဂျပန်နိုင်ငံမှာ မြန်မာနိုင်ငံကို Burma အစား Myanmar လို့ ခေါ် လာကြပြီဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံခြား တိုင်းပြည်တွေအတွက် ပိုပြီးဆွဲဆောင်မှုရှိအောင် ယခုနာမည်ကို ယခင်စစ်အစိုးရက ပြောင်းလဲလိုက်ချိန်မှာ ဂျပန်နိုင်ငံကလည်း ကန့်ကွက်မှုမရှိဘဲ လက်ခံခဲ့ပါတယ်။

စစ်အစိုးရဟာ တိုင်းပြည်နာမည်သာမက အခြားနေရာဒေသများကိုပါ အမည်ပြောင်းလဲခဲ့ပါတယ်။Burma ဆိုသည်မှာ ဗမာလူမျိုးစုကြီးကိုပဲ ကိုယ်စားပြုပြီး Myanmar ဆိုတာကို တိုင်းရင်းသားအားလုံးကို ခြုံငုံပြီးအသုံးပြုတဲ့ စကားလုံးဖြစ်ခဲ့တာကြာပါပြီ။ မကြာသေးခင်ကစပြီး မြန်မာနိုင်ငံသားတွေဟာ Burma အစား Myanmar ဆိုပြီး ပြောင်းလဲပြောဆိုခဲ့ကြပါတယ်။

တခြားကမ္ဘာ့တစ်ဝန်းက နိုင်ငံတွေကလည်း Burma အစား Myanmar လို့ ခေါ် ဝေါ် လာကြပြီဖြစ်ပါတယ်။ လူ့အဖွဲ့ အစည်းတွေဟာ အချိန်ကြာလာတာနဲ့ ပြောင်းလဲနေတဲ့အတွက် နိုင်ငံတွေဟာ နာမည်အသစ်တွေရရှိခြင်းဟာ အာဏာပြောင်းလဲလာခြင်းကို ပြသနေတာဖြစ်တဲ့အတွက် ဒါဟာသဘာဝတစ်ခုပါပဲ။ လူအများစုကတော့ နိုင်ငံရေးအရ သိမ်မွေ့တဲ့ကွဲပြားချက်တွေကို သိပ်မစဉ်းစားမိကြဘဲ လူအသုံးအများတဲ့နာမည်ကိုပဲ သုံးစွဲလာကြပါတယ်။

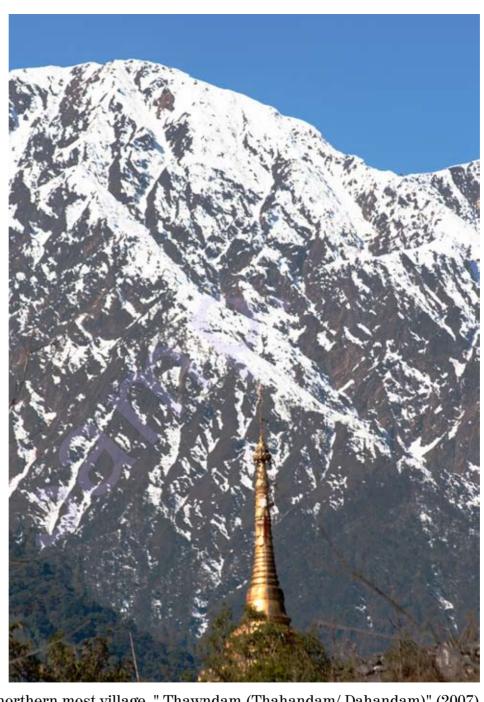
ဒီစာအုပ်ထဲမှာတော့ ကျွန်တော်က Burma လို့ပဲ သုံးထားပါတယ်။ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သမိုင်းကို ပြန်ပြင်ရေးထားတာကြောင့်ရယ်၊ လူအများစုက လက်ခံလာကြတဲ့အကြောင်းအချက်အလက်တွေကို လိပ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်လိုပဲ ဒီလိုနုတ်ခေါ် မူက အစိုးရကို အထောက်အကူဖြစ်ပါစေ၊ အချက်အလက်တွေကိုတော့ ဖျက်ဆီးနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။

Burma ဖြစ်ဖြစ်၊ Myanmar ဖြစ်ဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဖြတ်သန်းတိုက်ခတ်နေတဲ့ လေညင်းကတော့ ပြောင်းလဲမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

တိုးတိုးလေးစကားတွေပြောနေတဲ့ လေညင်း။ ရွေ့လျားနေတဲ့ လေတစ်ခုသာဖြစ်တဲ့ လေညင်း။ မဖြစ်မနေ ဆက်လက်ရွေ့လျားနေရဦးမယ့် လေညင်း။ လေညှင်းတစ်ခုလိုဖြစ်အောင် ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်။ လေညင်းတစ်ခုဟာ ဘယ်လိုရွေ့လျားသလဲ။ ဘယ်ဘက်ကို တိုက်သလဲ။ အဲဒီလို ကျွန်တော် မြန်မာပြည်မှာ ဓာတ်ပုံတွေ ရိုက်ခဲ့ပါတယ်။

Northern Myanmar **Kachin State**

The northern most pagoda in Myanmar (2007) မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြောက်ဘက်အစွန်းဆုံးက ဘုရားစေတီ (၂၀၀ရ)

The northern most village, "Thawndam (Thahandam/ Dahandam)" (2007) မြန်မာနိုင်ငံ မြောက်ဘကအစွန်းဆုံး "တဟွန်းဒမ်" (သဟန်ဒမ်) ကျေးရွာ (၂၀၀၇)

ဧရာဝတီမြစ်ဆုံအနီး (၂၀၀၃)

Near the Myitsone confluence (2003) $\,$

မြစ်ကြီးနားမြို့ အပြင်ဘက် (၂၀၀၃)

Outside Myitkyina(2003)

On the way to Myitson(2003)

မြစ်ဆုံသို့အသွားခရီး (၂၀၀၃)

မြန်မာနိုင်ငံ မြောက်ဘက်အစွန်းဆုံး ကျေးရွာမှ တိဘက်လူမျိုးမိသားစု (၂၀၀၇)

A tibetan family living at the northernmost village in $\operatorname{Burma}(2007)$

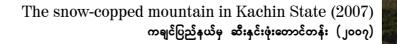

One of the last remaining Tarong (Tarone) in Burma(2007)

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း "ထရုံ" လူမျိုးစုလက်ကန်

From the train window, from Mandalay to Myitkyina (2003) မန္တလေးမှ မြစ်ကြီးနားအသွား မီးရထားပြူတင်းပေါက်မှမြင်ကွင်း (၂၀၀၃)

မြစ်ကြီးနားသို့ အသွား (၂၀၀၃)

Going to Myitkyina(2003)

The Market in Myitkyina(2003)

မြစ်ကြီးနားမြို့မှ ဈေးတစ်ခု (၂၀၀၃)

မြစ်ကြီးနား မြောက်ဘက်မှ "လီဆူး" မိသားစုများ (၂၀၀၃)

Some ethnic Risu families north of Myitkyina(2003)

The cottage guardians north of Putao(2008)

ပူတာအို မြောက်ဘက် တဲအိမ်တစ်ခု (၂၀၀၈)

On their way home after school outside Myitkyina(2003) မြစ်ကြီးနားမြို့ပြင်ကျောင်းမှ အပြန် (၂၀၀၃)

North of Putao(2007) ပူတာအို မြောက်ဘက် (၂၀၀၈)

Dazungdam(Tazondum) village, north of Putao(2007) ပူတာဆို မြောက်ဘက် "တာစွန်းဒမ်" ကျေးရွာအဝင် (၂၀၀၇)

Sagaing Region

Chindwin River ချင်းတွင်းမြစ် (၂၀၀၆)

Rice planting(2007) ကောက်စိုက်ချိန် (၂၀၀၇)

ဥမင်သုံးဆယ်ဘုရား (၂၀၀၅)

Umin Thounzeh (Oo Min Thone Sai, Unin Thounzeh) Pagoda (2005)

Mingun(2003) မင်းကွန်း (၂၀၀၃)

ဗိုလ်ချူပ်အောင်ဆန်းရုပ်ထု၊ မုံရွာမြို့အဝိုင်း (၂၀၀၇)

Bokyoke Aung San Statue, Monywa roundabout(2007)

Thilashins going to get water from Irrawaddy (Ayeyarwaddy)River (2003)

သီလရှင်များ ဧရာဝတီမြစ်ရေသယ်ရန်အသွား (၂၀၀၃)

မုံရွာအနီးမှ မိုင်းလုပ်ငန်း (၂၀၀ရ)

The open-cut mine near Monywa(2007)

Cathing fish in the Irrawaddy(Ayeyarwaddy)River(2003)

ဧရာဝတီမြစ်တွင် ငါးဖမ်းနေစဉ် (၂၀၀၃)

The blue-eyes and green-eyes Baingyi (bingyee/bingyi) people, a Portguees descendant(2007)

ပေါ် တူဂီအနွယ်ဖွား မျက်လုံးပြာ၊ မျက်လုံးစိမ်းများနှင့် ဘင်ဂျီလူမျိုးနွယ် (၂၀၀၇)

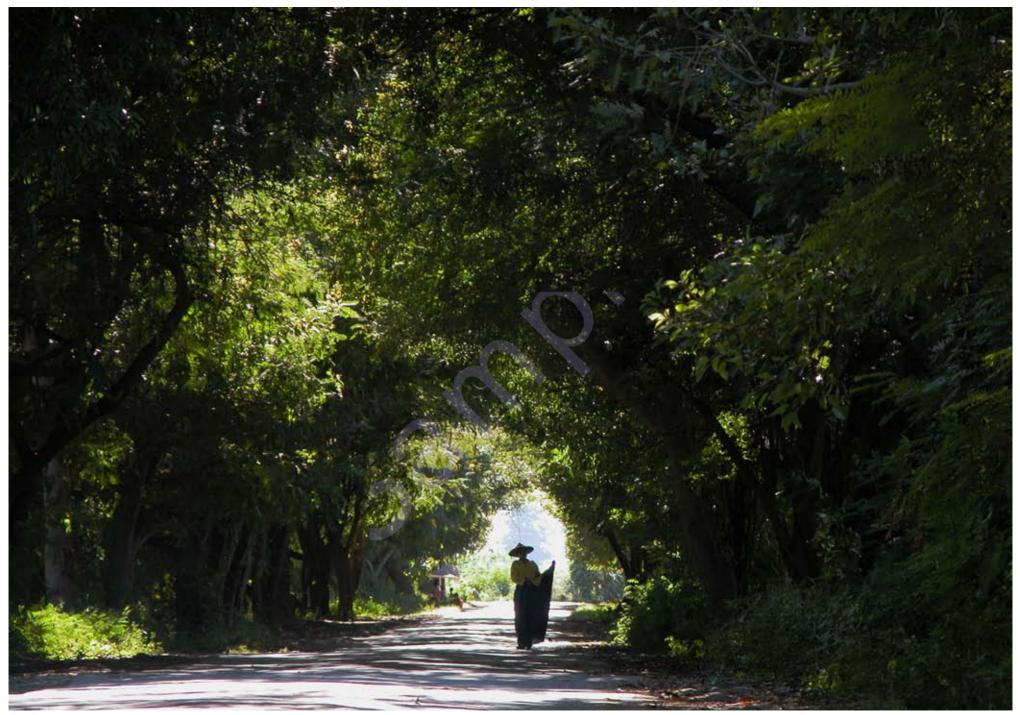

Central Myanmar Mandalay Region

Mandalay Palace(2003)

ω_Δκου: φδικού (100 γ)

Fixing a longy, a traditonal sarong (2005) $\,$

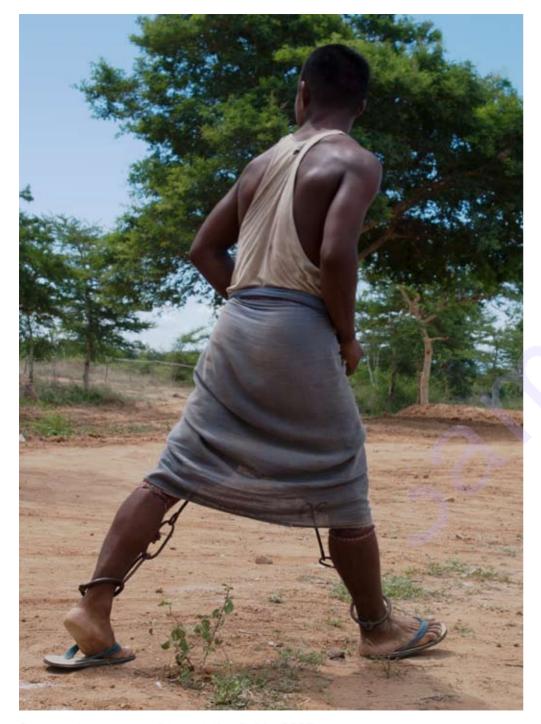
ထမီပြင်အဝတ် (၂၀၀၅)

1993

The buffalo points on the bank of Irrawaddy(Ayeyarwaddy)River ဧရာဝတီမြစ်ကမ်း ကျွဲဆိပ်ကမ်း (၁၉၉၃)

Myanmar (Burmese) at Heart

There can be few foreigners who have demonstrated the same passion for capturing Myanmar essence as Yuzo Uda. Although he is Japanese, he is also, at heart, Myanmar. It was evident when I met him for the first time at The Irrawaddy office in Chiang Mai, Thailand, a decade ago that he was extraordinarily dedicated to deepening his understanding of a country that is, in many ways, the antithesis of his own. Forsaking the peace and freedom of Japan, he has explored every corner of Myanmar, traveling through perilous war zones to document the lives of ordinary Myanmar citizens of every ethnicity.

But Uda-san has not only focused on the grim realities that have afflicted Myanmar under military rule. The natural beauty of this country and the graciousness of its people also come through in his photographs. Indeed, it is against the backdrop of seemingly endless conflict that Myanmar true strength reveals itself to his camera. As he shows us in every shot, it is not our suffering that defines us, but our resilience in the face of that suffering.

The Irrawaddy owes a special debt of gratitude to Uda-san: During our more than two decades in exile (the same period that he has spent covering Myanmar), his photographs have graced the pages of many issues of our magazine. His generosity has enabled us to give the outside world a more accurate picture of our country, which for so long was cut off and inaccessible even to many of its own citizens in exile.

This is not, however, just a book for outsiders. We can also learn a great deal from it, as it shows many parts of Myanmar that few have ever had a chance to visit. And as the country begins its transformation into that modern, developed nation that the previous government spoke so much about, many of the scenes captured here will surely be lost in the years to come. So we can hold this book up as a mirror that shows us both our beauty and our flaws, but also cherish it as a portrait that will one day mean more to us than we can even imagine today.

> Kyaw Zwa Moe (Editor at the Irrawaddy Magazine) Chiang Mai January 18, 2013

Some prisoners working at the fields(2007)

ရဲဘက်စခန်းမှ အကျဉ်းသား (၂၀၀၇)

နလုံးသားထဲမှာ

မြန်မာအနှစ်သာရကို အမိအရဖမ်းစားနိုင်တဲ့ ယူဇိုအုဒလို နိုင်ငံခြားသားလူမျိုးက နည်းနည်းပါးပါးဘဲရှိနိုင်မှာပါ။ သူဟာ ဂျပန်လူမျိုးဖြစ်ပေမဲ့ နှလုံးသားထဲမှာ မြန်မာဖြစ်နေပါတယ်။ ယူဇိုကို လွန်ခဲ့တဲ့ ဆယ်နှစ်လောက်က ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ချင်းမိုင်မြို့၊ ဧရာဝတီရုံးခန်းမှာ ပထမဆုံးတွေ့ခဲ့တဲ့အချိန်မှာ သူဟာ မြန်မာနိုင်ငံကို ထဲထဲဝင်ဝင် သိနားလည်ချင်စိတ် အလွန်ထက်သန်နေတာကို သိလိုက်ရပါတယ်။ လွတ်လပ်ငြိမ်းချမ်းတဲ့ ဂျပန်နိုင်ငံကို စွန့်ခွာပြီး မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ နေရာအနံ့၊ စစ်မြေပြင်တွေပါမကျန် လှည့်လည်သွားလာရင်း တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုံရဲ့ ဘဝပုံရိပ်တွေကို မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပါတယ်။

စစ်အစိုးရလက်အောက်က မြန်မာနိုင်ငံရဲ့အခြေအနေမှန်ကို အာရုံစိုက်ရုံမက မြန်မာ့သဘာဝအလုနဲ့ ပြည်သူတွေရဲ့ ကျက်သရေရှိတဲ့အလှတွေကိုပါ အုဒစ်က ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းတင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ မပြီးဆုံးနိုင်တဲ့ ပဋိပက္ခတွေကို နောက်ခံထားပြီး မြန်မာပြည်သူတွေရဲ့ တကယ့်ခွန်အားကို သူက မှတ်တမ်းတင်ခဲ့တယ်။ သူရိုက်ထားတဲ့ ကျွန်တော်တို့ခံစားရတာထက် အဲဒီခံစားချက်မျိုးကနေ သက်သာရာရစေခဲ့တယ်လို့ ဓာတ်ပုံတိုင်းကိုကြည့်ပြီး ဆိုချင်ပါတယ်။

အုဒစံရဲ့ဓာတ်ပုံတွေနဲ့ စာမျက်နှာပေါင်းများစွာ အလုဝေဆာခဲ့တာဟာ ဧရာဝတီမဂ္ဂဇင်းမှာ ကျွန်တော်တို့ပြည်ပမှာနေနေတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံကို ကာလ (အုဒစံ ကျွန်တော်တို့ ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းတင်ခဲ့တဲ့ ကာလနဲ့အတူတူပါပဲ) ရှိပြီဖြစ်လို့ အုဒစံကို အများကြီးကျေးဇူးတင်မိပါတယ်။ သူ့ရဲ့စွမ်းဆောင်ချက်တွေကြောင့် ပြည်ပရောက်နေတဲ့ ကျွန်တော်တို့တွေ မသွားနိုင်တဲ့ နေရာတွေက ပုံရိပ်အစစ်အမှန်တွေကို ပြင်ပကမ္ဘာက သိရှိခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။

နိုင်ငံခြားသားတစ်ယောက်ပြုစုတဲ့စာအုပ်ဆိုပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာတွေအတွက်လည်း မရောက်နိုင်တဲ့နေရာက ဓာတ်ပုံတွေ အများကြီး မြင်တွေ့လာရတာတွေရှိပါတယ်။ ယခင်အစိုးရလက်ထက်က မကြာခဏပြောခဲ့တဲ့ ခေတ်မှီဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်တဲ့နိုင်ငံအဖြစ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေလုပ်နေတဲ့အတွက် ဒီဓာတ်ပုံစာအုပ်ထဲက မြင်ကွင်းအချို့ဟာလာမယ့် နှစ်အနည်းငယ်အတွင်းမှာ ပျောက်ကုန်မှာ သေချာပါတယ်။

ဒီစာအုပ်ဟာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့အလှအပနဲ့ ချွတ်ယွင်းမှုတွေပါ နှစ်ခုစလုံးကို ဖော်ပြတဲ့ ကြေးမုံပြင်ဖြစ်ရုံသာမက တစ်ချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့ ဒီနေ့စဉ်းစားမရနိုင်တဲ့မှတ်တမ်းတစ်ခုအဖြစ် ကျွန်ရစ်ခဲ့မှာဖြစ်ပါတယ်။

> ကျော်စွာမိုး ချင်းမိုင် ၂၀၁၃ ခုနှစ် ၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၈ ရက်။

Settinf off the boat to Sagaing Region (2003)

Getting sand by the riverbank (2003) မြစ်ကမ်းမှ သဲကျင်း(၂၀၀၃)

Carrying the drum onto the riverbank (2005) ဆီကမ်းပိုင်းကို ကမ်းပေါ်သို့အတင်(၂၀၀၅)

မီတ္ထီလာ(၂၉၉၈) Meiktila(1998)

Nearby Mandalay Palace(2003)

မန္တလေးနန်းတော်ဦး (၂၀၀၃)

မန္တလေးမြောက်ဘက်တောင်ပြုန်းသို့အသွား (၂၀၀၃)

On the way to Taungbyon, north of Mandalay, (2003)

At the Zeigyo market(2003)

တောင်ပြုန်းပွဲမှ နတ်ကတော် (၂၀၀၇)

A natkadaw (nat-gadaw) at the Taungbyon Festival (2007) $\,$

An open-air barber on the way to Singu, north of Mandalay (2005) $\,$

မန္တလေးမြောက်ဘက် စဉ့်ကူမြို့မှ အမိုးအကာမဲ့ ဆံပင်ညှပ်ဆိုင် (၂၀၀၅)

ဦး၀ိန်တံတား (၂၀၀၃)

A New Year Worship(2007) နှစ်ကူပရိတ်ပွဲ (၂၀၀၇)

စဉ့်ကူမြို့ ဧရာဝတီမြစ်ဆိပ်တွင် ရေချိုးနေစဉ် (၂၀၀၅)

Washing and bathing in the Irrawaddy (Ayeyarwaddy)River at ${\rm Singu}(2005)$

On the riverbank of Irrawaddy (Ayeyarwaddy)River (2003)

ဧရာဝတီမြစ်ကမ်း (၂၀၀၃)

Magwe (Magway) Region

ဧရာဝတီမြစ်အတွင်းက ငါးဖမ်းလှေ (၂၀၀၅)

Fishing in the Irrawaddy(Ayeyarwaddy)River(2005)

On the riverbank of Irrawaddy (Ayeyarwaddy)River (2003)

ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းပါး (၂၀၀၃)

ခရီးသည်တင်ကားစောင့်နေစဉ် (၂၀၀၅)

Waiting for the pick-up bus along the ${\rm road}(2005)$

Getting on the truck going up from Magwe Region to Chin State(2003)

မကွေးဒေသမှ ချင်းပြည်နယ်သို့ ကုန်တင်ကား (၂၀၀၃)

ရွှေစက်တော်ဘုရားပွဲ (၂၀၀၅)

Shwe Setaw Pagoda Festival (2005)

A thanaka (cosmetic paste from thanaka tree) girl(2003)

Building up the layers of pagoda in Settaw Tayar (2005) စက်တော်တစ်ရာဘုရားတည်နေပုံ (၂၀၀၅)

သနပ်ခါးပါးကွက်ကြားနဲ့ မိန်းမပျို

Bago Region

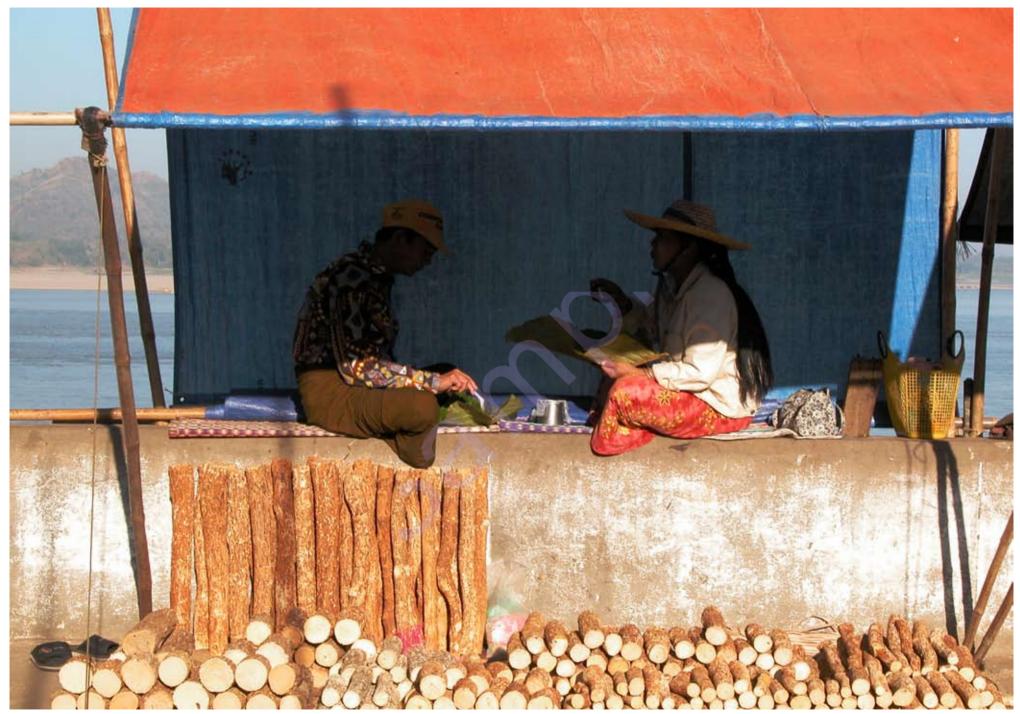

Downtown Bago at dawn(2005) ပဲခူးမြို့လယ် အာရုံတက် (၂၀၀၅)

On the overhead bridge at downtown(2003)

မြို့အဝင်ဂုံးကျော်တံတား (၂၀၀၃)

ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းမှ သနပ်ခါးသည် (၂၀၀၄)

Selling pieces of cutout than aka tree by the Irrawaddy(Ayeyarwaddy) River(2004)

Cathing fish at the dyke in Pyay(2003) $\,$

ပြည်မြို့နယ်မှာ ငါးဖမ်းစဉ် (၂၀၀၃)

ဓာတ်ပွဲအပြီး (၂၀၀၅)

The Zat Pwe (all night traditonal theatre) ground at dawn (2005) $\,$

A dating couple at Shwegugale Pagoda (2003)

ရွှေဂူကလေးဘုရား (၂၀၀၃)

ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းပါးတွင် ပဲလှမ်းနေစဉ် (၂၀၀၃)

Drying beans in the sun on the riverbank of Irrawaddy(Ayeyarwaddy)River(2003)

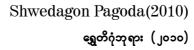
Sieving up at the paddy fields in Toungoo(2003)

တောင်ငူအနီးက စပါးခင် (၂၀၀၃)

Yangon (1)

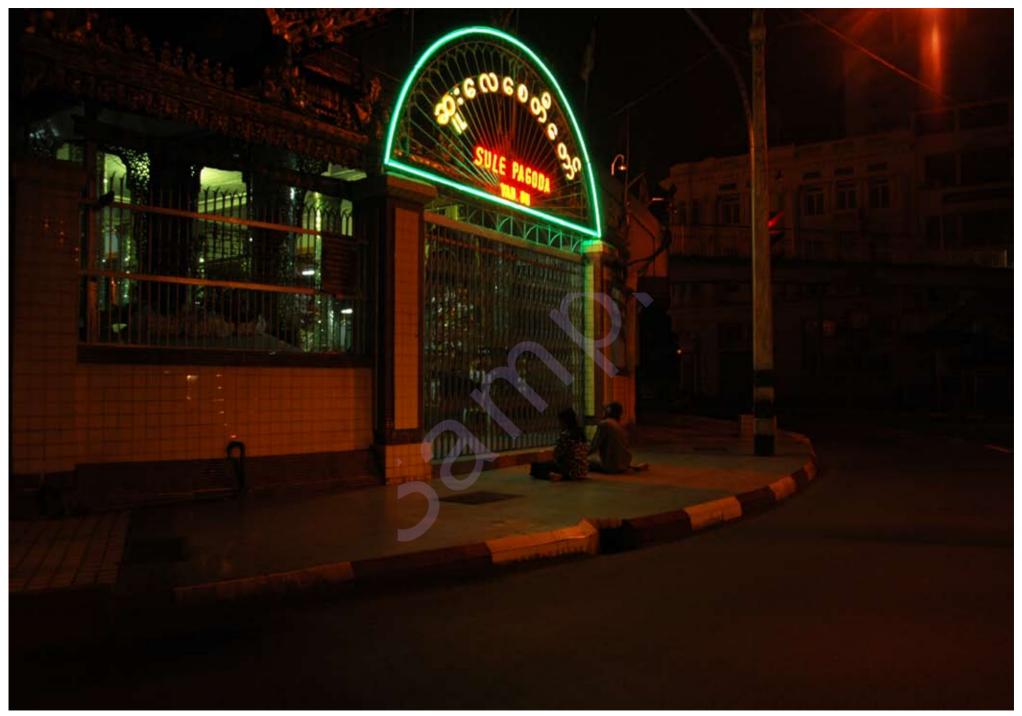

Shwedagon Pagoda(2003) ရွှေတိဂုံဘုရား (၂၀၀၃)

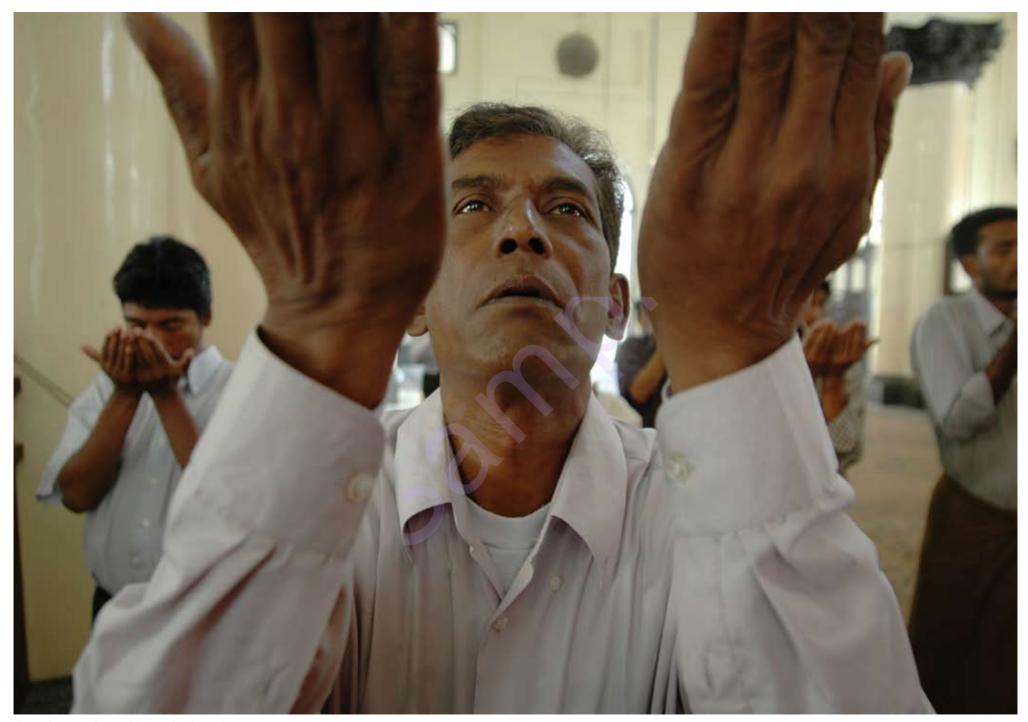
တံခါးမဖွင့်မှီ ဆူးလေဘုရားဖူးများ (၂၀၀၆)

The worshippers in front of the Sule Pagoda before opening the gate(2006)

The eastern corridorat at the Shwegugale Pagoda (2010)

ရွှေဂူလေးဘုရားအရှေ့ဘက်ဇောင်းတန်း (၂၀၁၀)

မြို့လယ် မူဆလင်ဘုရားရှိခိုးကျောင်း (၂၀၀၅)

Muslim prayers at the downtown mosque(2005)

Shinpyu(a novitiation ceremony) at Kyauktawgyi(Chaukhtatgyi) Pagoda(2005)

ကျောက်တော်ကြီးဘုရားမှရှင်ပြု (၂၀၀၅)

Thilashins(bhikkhunis) going around for alms(2004)

ဆွမ်းအလှူခဲသီလရှင်များ (၂၀၀၄)

Passengers putting their hands together when passing by the Shwedagon Pagoda(2012) ရွှေတိဂုံဘုရားဖူးများလမ်းအထူး (၂၀၁၂)

တစ်နေ့တာရောင်းရငွေရေနေတဲ့ ဈေးသည် (၂၀၀၅)

Counting bills on the food stall at the end of day's work (2005)

Being monkhood at the monastery (2003)

ဘုန်းကြီးကျောင်းမှ ရဟန်းများ (၂၀၀၃)

Playing the traditional 'hawk&catching' at back-alley(2003)

မထွေးကိုဖမ်းမယ့် ရွှေစွန်ညို (၂၀၀၃)

Getting into the running bus(2010) ဘတ်စ်ကားပေါ် အတက် (၂၀၁၀)

လမ်းပေါ်မှ စာဖတ်သူ (၂၀၀၃)

Monks for alms at the corner of Sule Pagoda St. and Anawratha Rd. on Oct. 2nd(2007)

ဆူးလေဘုရားလမ်းနှင့် အနော်ရထာလမ်းထောင့်မှ ဆွမ်းခံဆရာတော် (၂၀၀၇)

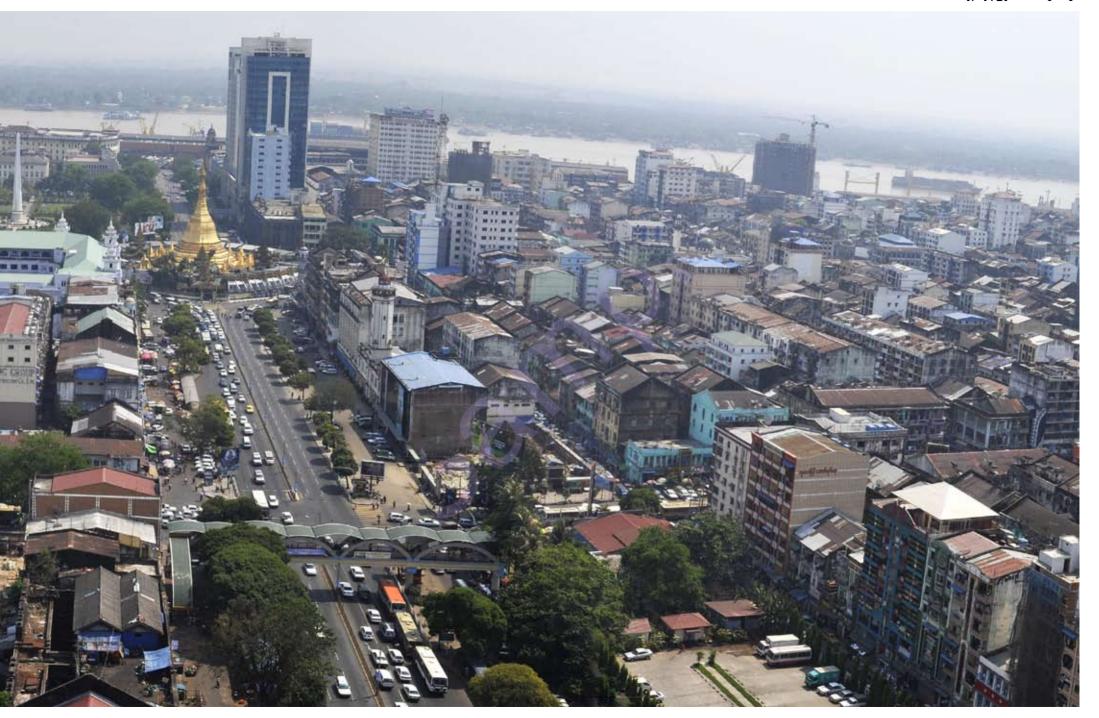

ရန်ကုန်မြို့လယ် (၂၀၀၃)

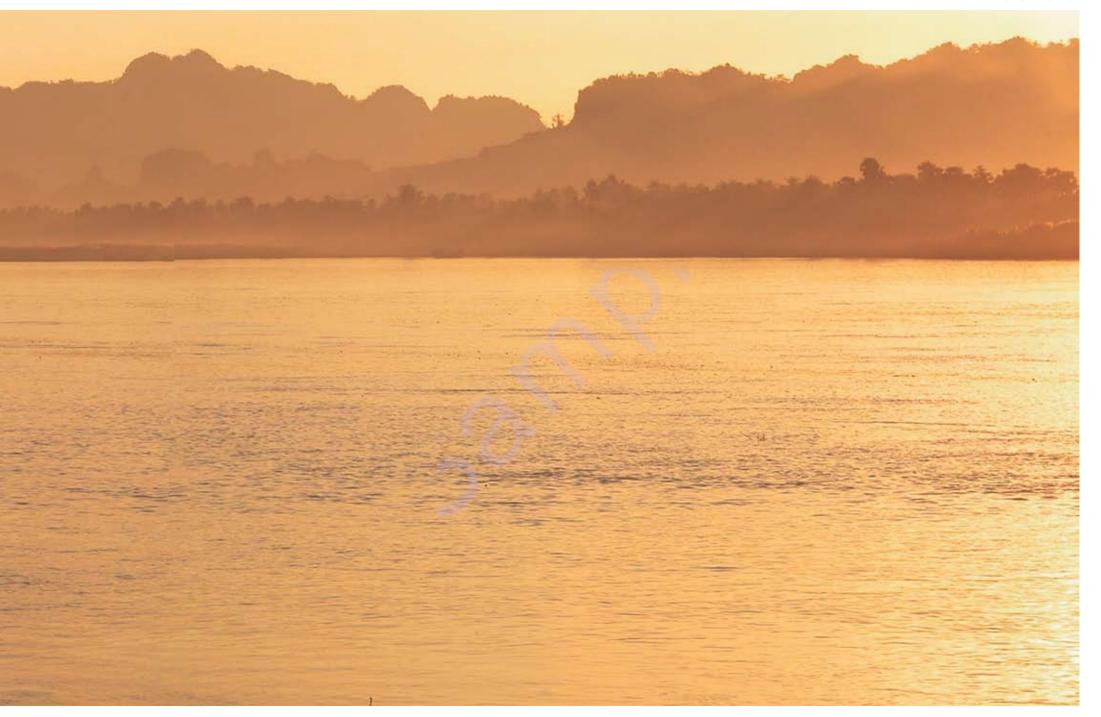

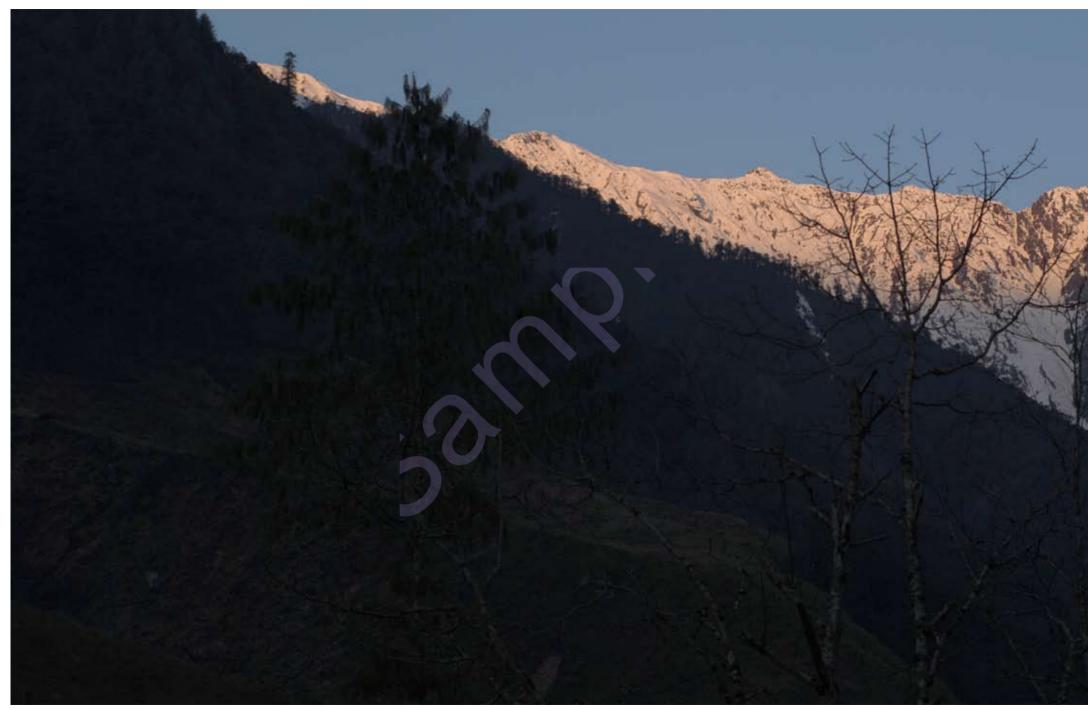
ရန်ကုန်မြို့လယ် (၂၀၁၂)

သံလွင်မြစ် (၂၀၀၅)

ကချင်ပြည်နယ်မှ ဆီးနှင်းတောင်တန်း (၂၀၀၇)

Shan Terrace, 2005

ရှမ်းပြည်နယ် (၂၀၀၅)

Eastern Myanmar Shan State

An ethnic Pao(Pa-O/Paoh) Shinpyu (a novitiation ceremony) at Kakku Pagoda(2007)

မွေတော်ကက္ကူဘုရားမှ ပအို့ဝ် ရှင်ပြုပွဲ (၂၀၀၇)

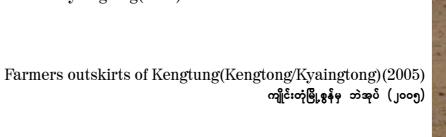

A ethnic Pao(Pa-O/Paoh) woman at Kakku Pagoda(2007)

မွေတော်ကက္ကူဘုရားဖူး ပအို့ဝ်တိုင်းရင်းသူ (၂၀၀၇)

An ethnic couple (Chin man and Mon woman)working outskirts of Kyaingtong(2005) ကျိုင်းတုံ–တောင်ယာမှ ချင်းအမျိုးသားနှင့် မွန်အမျိုးသမီးလင်မယား (၂၀၀၅)

ညောင်ရွှေလှေဆိပ် နံနက်ခင်း (၂၀၀၆)

Busy passage early in the morning, Nyaungshwe (2006)

Bathing nearby creek in Nyaungshwe (1998)

အင်းလေးအနီးကရောင်းကလေး (၁၉၉၈)

ကျိုင်းတုံမှ ဆရာတော်တစ်ပါးကို ဖူးမျှော်နေပုံ (၂၀၀၅)

Respect for the monk in Kengtung(Kengtong/Kyaingtong) (2005)

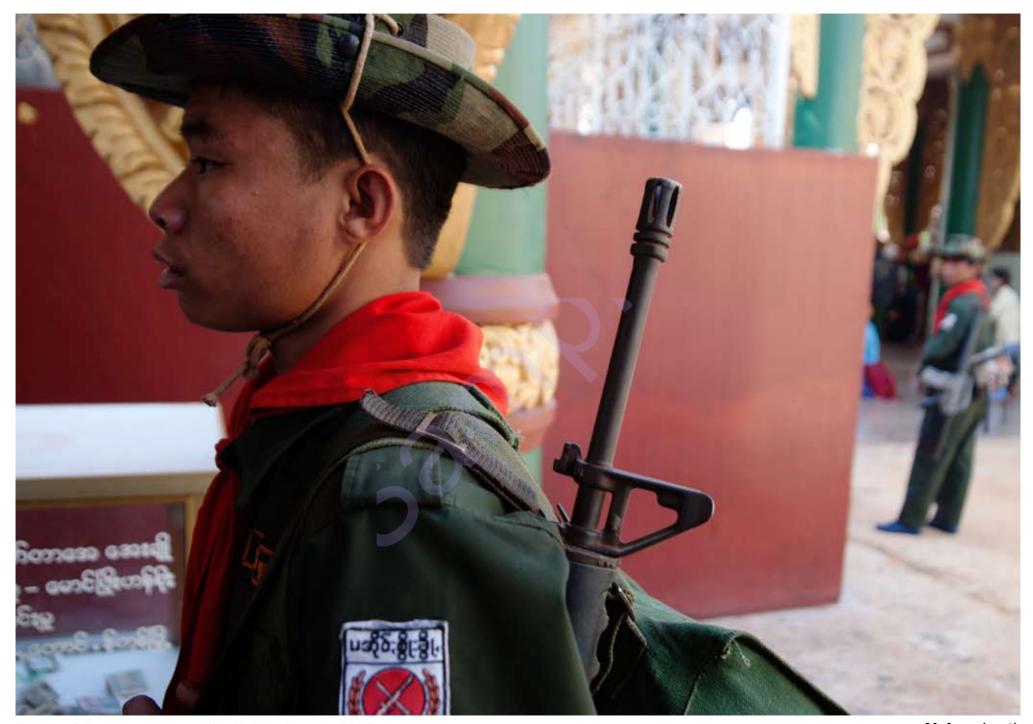
Pao(Pa-O/Paoh) 's Shinpyu(a novitiation) ceremony at Kakku Pagoda(2006)

ပအို့ဝ်ရှင်ပြု (၂၀၀၆)

သီပေါဈေးမှာရောင်းတဲ့ ရှမ်းဘာသာဖတ်စာ (၂၀၀၃)

Reading the Shan textbook sold at the market in Hsipaw(2003)

Pao(Pa-O/Paoh) soldiers at the Kakku Pagoda(2006)

ကက္ကူဘုရားမှ ပအို့ဝ်စစ်သား (၂၀၀၆)

ကြံခုတ်သူ (၂၀၀၆)

Working in the sugarcane fields (2006)

Working in the sugarcane fields (2006)

ကြံစိုက်ခင်းမှ အပြန် (၂၀၀၆)

စပါးလှေ့နေပုံ (၂၀၀၅)

Farmers working in the paddy fields (2005)

An ethnic Intha fishing in the Inlay(Inle) Lake(1998)

အင်းလေးငါးဖမ်းလှေ (၁၉၉၈)

Kayah (Karenni) State

Karenni National Progressive Party(KNPP) soldiers in the jungle(2007)

KNPP - စစ်သားများ

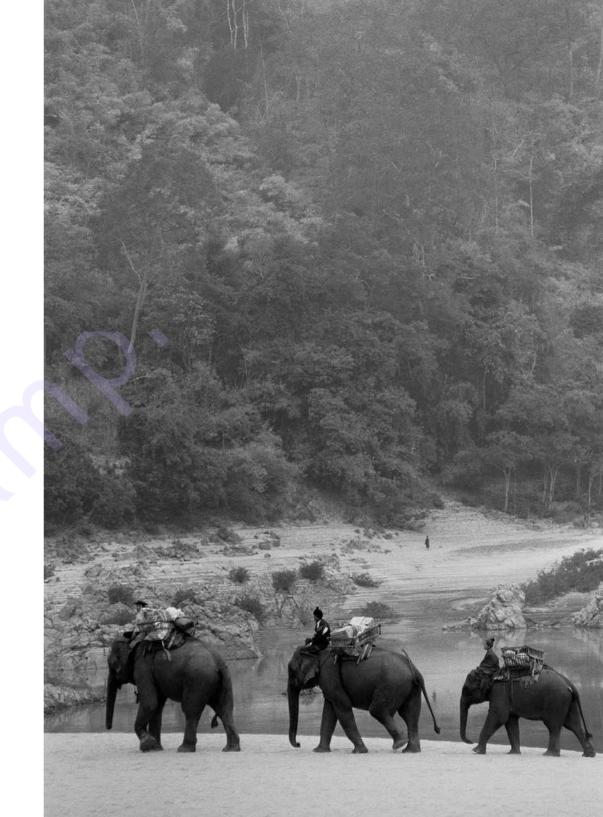

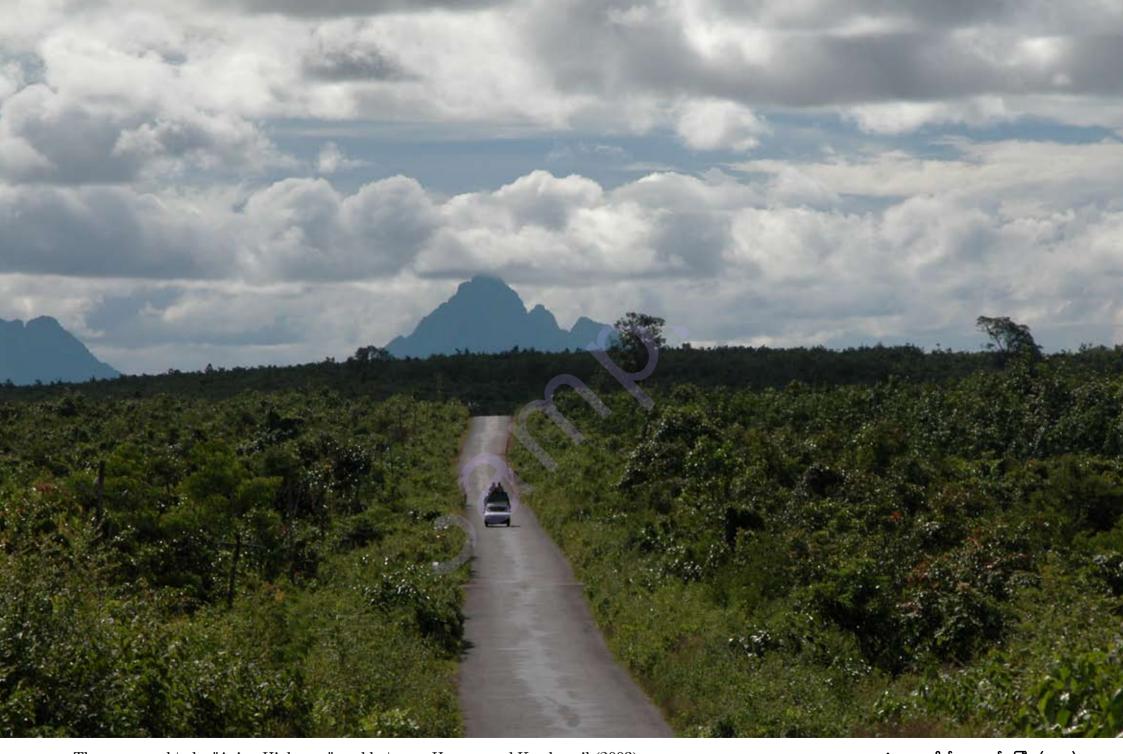
KNPP soliers joining in the day of their Military Day(2007)

KNPP တပ်မှစစ်သားတစ်ဦး (၂၀၀၇)

Karen State

Karen villagers down to the riverbank of the Salween River (1993) ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းက ကရင်ရွာသားများ (၁၉၉၃)

The supposed to be "Asian Highway "road between Hpa-an and Kawkareik (2003) $\,$

ဖားအံ့–ကော့ကရိတ်–အာရှလမ်းမကြီး (၂၀၀၃)

The KNLA soldiers liened-up on the day of 60th anniversary of the Revolution Day(2009) KNL တဝိသားများ (၁၉၉၃)

The soldiers of the Karen National Union Liberation Army(KNLA) at the frontline(1993) KNL – နှစ် ၆၀ ပြည့်အခမ်းအနား (၂၀၀၉)

သာမညတောင် ဆန်လှောင်ရုံ (၁၉၉၈)

Providing meals to the pilgrims on the Thamanya Mountain(1998)

An old Karen walking through the paddy fields (2007)

လယ်ကွင်းလယ်က ကရင်အဖိုးအို (၂၀၀၇)

One of the Karen Buddhists group, Terakon (Telakon), worshipping at the temple (2003) တလကုန်းမှ ကရင်ဗုဒ္ဓဘာသာများ (၂၀၀၃)

The traditonal Karen's 'Don Dance' (2009)

ကရင်ဒုံးအက (၂၀၀၉)

ကရင်တို့၏ နှလုံးသား–ခွဲကပင်တောင် (၂၀၀၆)

The Zwegapin(Zwe Ka Bin/ Zwegabin) Mountain, the heart of Karen(2006)

The morning alms downtown Hpa-an(2003)

ဖားအံ့မြို့နယ်နံနက်ခင်း ဆွမ်းခံကြွနေစဉ် (၂၀၀၃)

Palm fermented alcohol(2003) ထန်းတက်သမား (၂၀၀၃)

Going through in the dense mountains (1994) တောတောင်ကိုဖြတ်ခြင်း (၁၉၉၄)

The KNLA's trench on top of the mountains (1993)

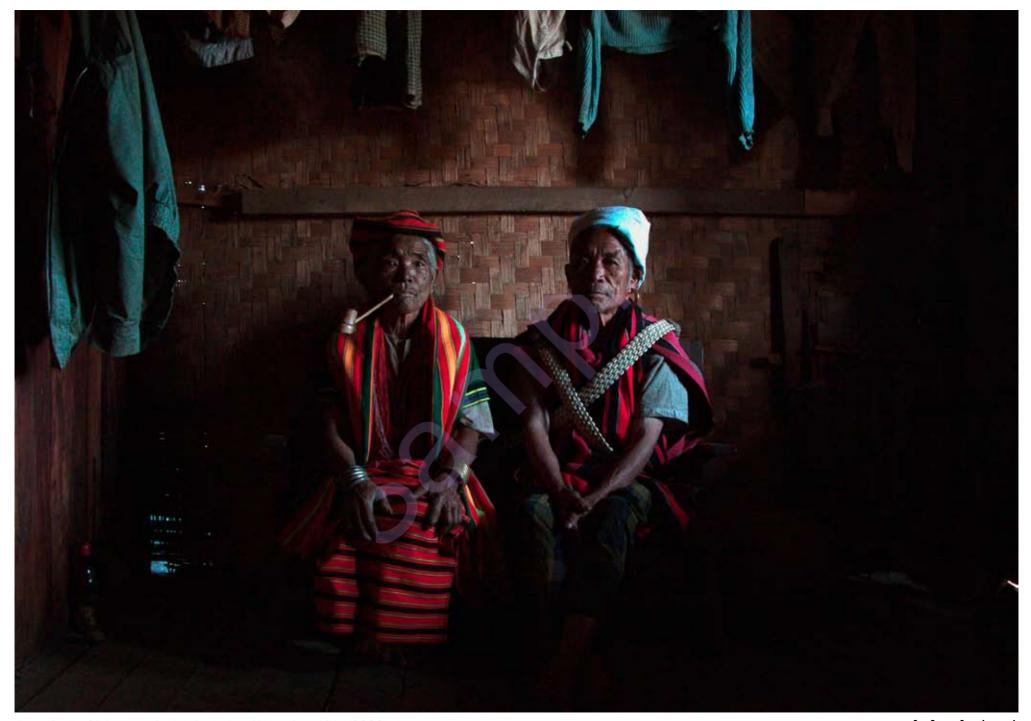
 KNLA - ခဲတပ်တစ်ခု (၁၉၉၃)

The KNLA's trench on top of the mountains (1993) KNLA-နှစ် ၅၀ ပြည့်အခမ်းအနား (၁၉၉၆)

Western Burma Chin State

A Chin woman(2003) ချင်းအဖွားအို (၂၀၀၃)

An ethnic Chin couple in their traditonal outfits (2003)

ချင်းဇနီးမောင်နှံ (၂၀၀၃)

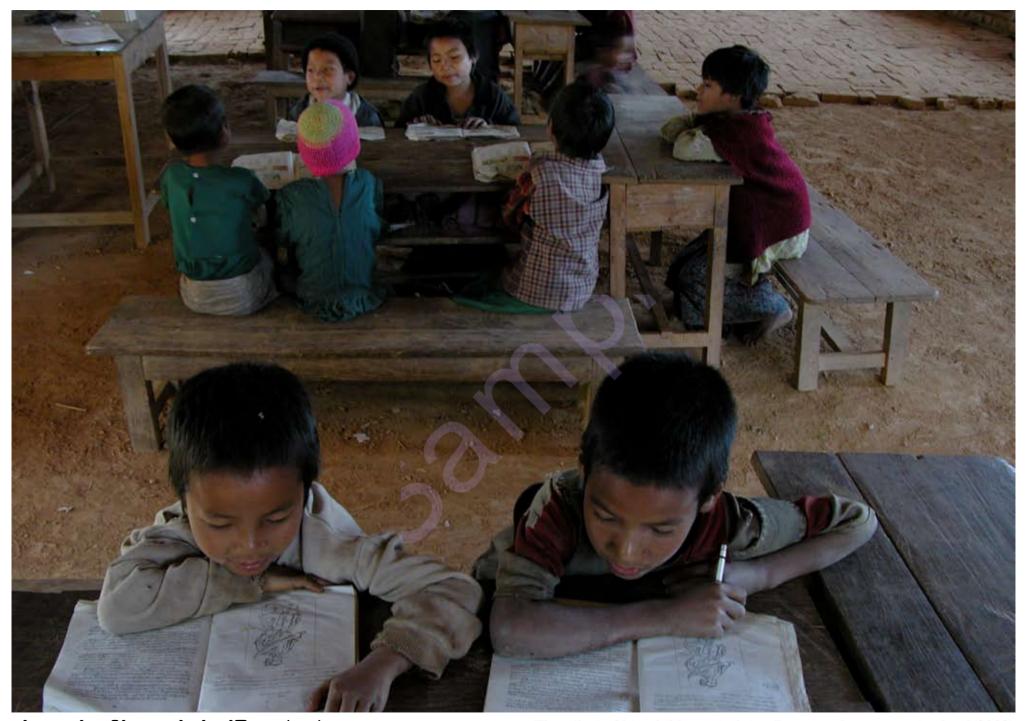

ool:လေ့နေစဉ် (၂၀၀၃)

Making the hunting rifle out of wood(2003)

အမဲလိုက် သေနတ်လုပ်နေပုံ (၂၀၀၃)

ချင်းကလေးငယ်များ မြန်မာစာကျောင်းတွင် သင်ကြားနေပုံ (၂၀၀၃)

The ethnic Chin children studying Burmese language at school(2003)

Chin boys going out for firewoods (2003)

ထင်းရှာထွက်မည့် ချင်းလူငယ်များ (၂၀၀၃)

Rakhaine (Arakan) State

Getting water nearby river in Minbya(2003)

မင်းပြားတွင် မြစ်ထဲမှ ရေခပ်သူများ (၂၀၀၃)

Dancing in front of the statue of U Ottama(2003)

ဦးဥတ္တမရုပ်ထုရှေ့က ကလေးငယ်များ (၂၀၀၃)

Monks on the boat bound for Mrauk U from Sittwe(2010)

စစ်တွေမှ မြောက်ဦးသင်္ဘောပေါ်မှ သံဃာတော်များ (၂၀၁၀)

မင်းပြား-စစ်တွေဓရီးသည်တင်သင်္ဘော (၂၀၀၃)

A packed boat from Minbya to Sittwe(2003)

The temprary foodstall on the street corner in Minbya (2003) $\,$

မင်းပြားရှိ လမ်းဘေးအကြော် (၂၀၀၃)

စစ်တွေဆိပ်ကမ်း နံနက်ခင်း (၂၀၀၇)

The Sittwe port in the morning(2007)

 $Shinpyu (novitiation\ ceremony)\ in\ Minbya (2003)$

မင်းပြားမြို့မှ ရှင်ပြုအလှူတော်မင်္ဂလာ (၂၀၀၃)

မင်းပြားတွင် စပါးကြိတ်နေစဉ် (၂၀၀၃)

Grain threshing in Minbya(2003)

The blacksmith downtown Sittwe (2007)

စစ်တွေမြို့လယ်မှ ပန်းဘဲဖို (၂၀၀၇)

ဝေသာလီမြို့ အလုပ်ဆင်းပြီး အိမ်ပြန်ချိန် (၂၀၁၀)

Going back home after day's work in Wethali (2010)

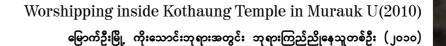

Washing hands after work nearby Kaladan River (2003)

ကုလားတန်မြစ်ကမ်းတွင် အလုပ်ပြီး၍ ကိုယ်လက်သန့်စင်နေကြစဉ် (၂၀၀၃)

Alms given to monks downtown Sittwe(2007) စစ်တွေမြို့လယ်၌ သံဃာတော်များအား ဆွမ်းလောင်းနေကြပုံ (၂၀၀၇)

စစ်တွေမြို့လယ် နံနက်စောစောတွင် ကလေးတစ်စု မီးလှုံနေကြစဉ် (၂၀၀၃)

Children warming themselves up downtown Sittwe early in the morning (2003)

Getting pots of water from the well nearby Kaladan River downtown Sittwe(2003) စစ်တွေမြို့ ကူးလားတန်ဖြစ်အနီး ရေတွင်းတစ်တွင်းတွင် တန်းစီ၍ ရေခပ်နေကြစဉ် (၂၀၀၃)

Yangon (2)

At the Swedagon Pagoda(2008)

ရွှေတိဂုံဘုရားတွင် (၂၀၀၈)

Downpour on the Bogyoke Aun Sang Road(1993)

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းလမ်းတွင် မိုးခိုနေကြသူများ (၁၉၉၃)

At the Hindu temple(2007)

A food stall in the Pasundaung market (2007)

မြို့တော်တစ်ဝန်းတွင် ပြေးဆွဲလျက်ရှိသော သစ်သားဘော်ဒီဖြင့် စစ်ကျန်ဘတ်စကားတစ်စင်း (၂၀၀၆)

Buying the lottery tickets at Chinatown(2010)

Street vendors and the public phones on the roadside (2008)

ဈေးဆိုင်နေရာလုရန်ပွဲ (၂၀၀၇)

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းလမ်းပေါ်ရှိ အများသုံးတယ်လီဖုန်း (၂၀၀၈)

The public phones on the Bogyoke Aung San Road(2008)

A wooden dilapidated bus running through the city(2006)

မြို့တော်တစ်ဝန်းတွင် ပြေးဆွဲလျက်ရှိသော သစ်သားဘော်ဒီဖြင့် စစ်ကျန်ဘတ်စကားတစ်စင်း (၂၀၀၆)

မြို့လယ်ကောင်မှ သင်္ကြံန်ရေကစားနေကြသူများ (၂၀၁၀)

The water festival (Thingyan/Thagyan) at downtown (2010)

A brawl for the vending sites (2007)

ဈေးဆိုင်နေရာလုရန်ပွဲ (၂၀၀၇)

တိုက်ကြီးဆင်စခန်း (၂၀၀၇)

The elephant camp in Taikkyi(2007)

On the 20th anniversary of the '8888' of 1988 democratic rally(2008)

၁၉၈၈ ဒီမိုကရေစီအရေး လူထုဆန္နပြပွဲ ၈လေးလုံး နှစ် ၂၀ ပြည့်အထိမ်းမှတ် (၂၀၀၈)

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် မောင်မယ်သစ်လွင်ကြိုဆိုပွဲနေ့ (၂၀၁၀)

On the commencement day at Yangon University(2010)

Vending magazines at Dala bus terminal (2003)

ဒလဘတ်စကားဂိတ်တွင် အပတ်စဉ်ထုတ် ဂျာနယ်များရောင်ချနေသည့် လက်ပွေ့ဈေးသည်တစ်ဦး (၂၀၀၃)

Aung San Suu Kyi 13-10-2010 ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ၁၃-၁-၂၀၁၀

Aung San Suu Kyi 14-10-2010 ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ၁၄-၁-၂၀၁၀

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ၁၉၉၆

Aung San Suu Kyi Jun.1996

Aung San Suu Kyi at the press conference $30\mbox{-}03\mbox{-}2012$

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ ၃၀–၃–၂၀၁၂

as an Suu Kyi Jun.1996

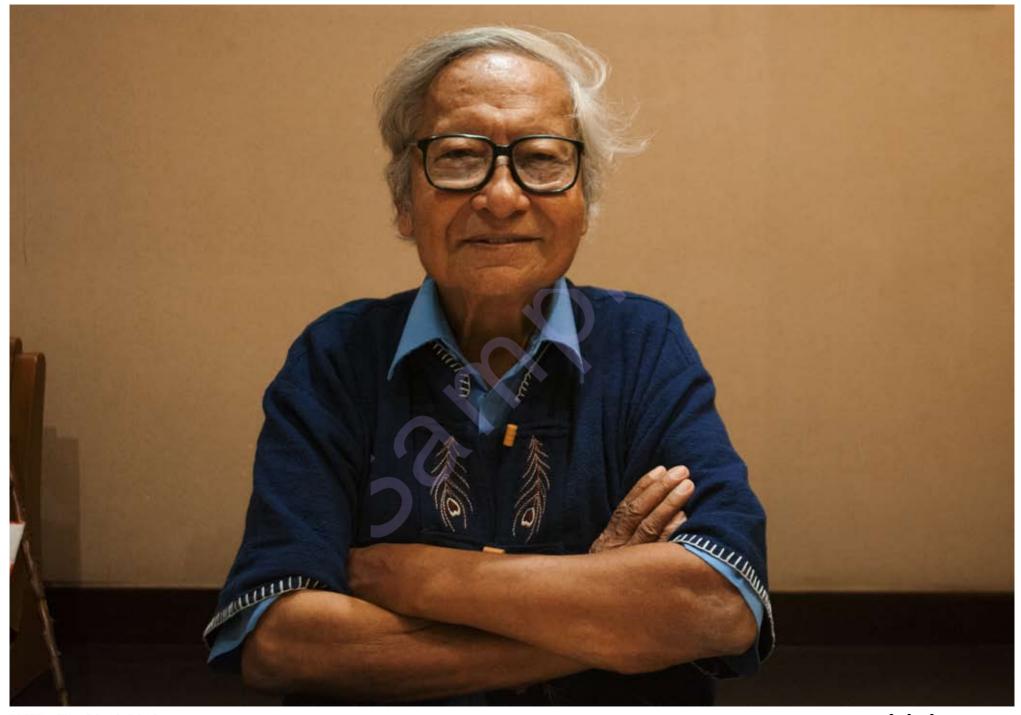

Aung San Suu Kyi on the Independence Day 04-01-2012

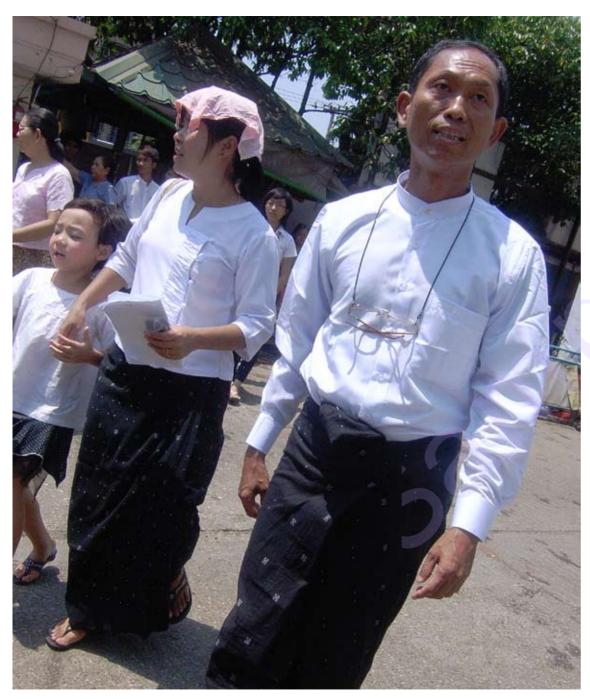
လွပ်လပ်ရေးအထိမ်းအမှတ်ပွဲတွင်တွေ့ ရသည့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ၀၄–၀၁–၂၀၁၂

ဦးတင်ဦး ၁၄-၁၀-၂၀၁၀ U Tin Oo 14-10-2010

ဦးဝင်းတင် ၂၀–၁၀–၂၀၁၀ U Win Tin 20-10-2010

Ko Ko Gyi 15-04-2012 พุ๊พุ๊ตั๊: ว၅-o၄- Joo J

Ming Ko Naing 21-04-2012

NLD members in front of the hospital where Aung San Suu was hospitalized after Depayin incident(2003) ဒီပဲယင်းအရေးအခင်းပေါ် ပေါက်ပြီးနောက် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်တက်ရောက်ကုသခဲ့ရသော ဆေးရုံရှေ့ ၌ ဆန္ဒပြနေကြသည့်အင်အယ်လ်ဒီပါတီဝင်များ (၂၀၀၃)

NLD supporters in their high spirits for the coming by-election (2012) လာမည့် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲအတွက် စိတ်ဓာတ်တက်ကြွနေကြသော အင်အယ်လ်ဒီထောက်ခံသူများ (၂၀၁၂)

Thamanya Hsayadaw in Karen State (1998) ကရင်ပြည်နယ်မှ သာမညဆရာတော်ဘုရားကြီး (၁၉၉၈)

Ludu Daw Amar in Mandalay(2005)

မန္တလေးမြို့မှ စာရေးဆရာမကြီး လူထုဒေါ်အမာ

Working at the dumping site in Thailand(2007) ထိုင်းနိုင်ငံ အမှိုက်ပုံတစ်ခုတွင် ရှာဖွေနေကြသူများ (၂၀၀၇)

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် ဒုက္ခသည်စခန်းမှ ကလေးငယ်များ (၂၀၁၀)

Children at the refugee camp in Bngladesh(2010)

An ethnic Karen family escaped from Burma to Thailand (2000) $\,$

မြန်မာနိုင်ငံမှ ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ထွတ်ပြေးလွတ်မြောက်လာခဲ့ကြသည့် တိုင်းရင်းသား ကရင်မိသားစု (၂၀၀၀)

Southern Myanmar Irrawaddy (Ayeyarwaddy) Region

Crossing the Irrawaddy (Ayeyarwaddy) River early in the morning (2003) နံနက်စောစော ဧရာဝတီမြစ်ကို စက်တပ်သမ္ဘာန်ဖြင့် ဖြတ်သန်းလာကြစဉ် (၂၀၀၃)

Looking down at the Irrawaddy(Ayeyarwaddy) River in Nyaungdon(2003)

ညောင်တုန်းမြို့ ဆိပ်ကမ်းတွင် ဧရာဝတီမြစ်ရှုခင်းကို ကြည့်၍ အပန်းဖြေကြသူများ (၂၀၀၃)

မြောင်းမြမြို့နယ်တွင် စပါးရိတ်သိမ်းနေစဉ် (၂၀၀၆)

Harvesting the crop in Myaungmya(2006)

Loading bags of rice from the storehouse to the truck(2007)

ဆန်ဂိုဒေါင်မှ ဆန်အိတ်များ ကားပေါ်တင်နေကြစဉ် (၂၀၀၇)

မြောင်းမြမြို့နယ်ရှိ ချောင်းတစ်ခုတွင် ကွန်ပစ်နေစဉ် (၂၀၀၆)

Catching fish with fishing net at the creek in Myaungmya (2006)

Catching fish in the pond on the way to Pathein(2012)

ပုသိမ်မြို့သို့အသွား လမ်းဘေးကန်တစ်ကန်၌ ငါးဖမ်းနေကြစဉ် (၂၀၁၂)

မိုးတွင်းကာလ ဘိုကလေးမြို့သို့ ကုန်းလမ်းခရီး (၂၀၀၇)

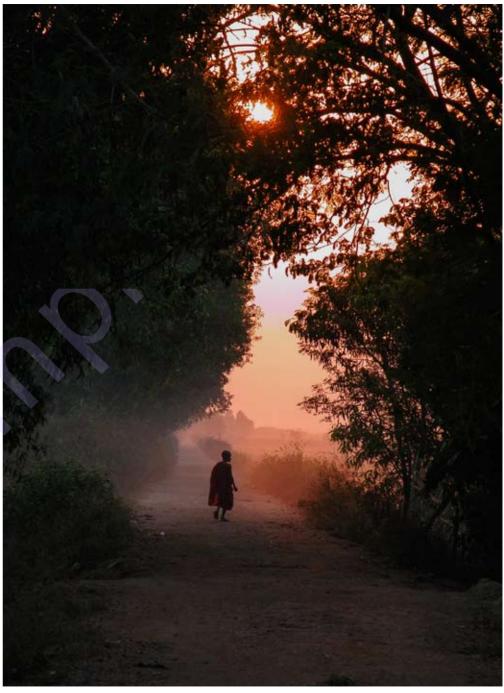
Going for work on the so-called side-car (rickshaw/trishaw) in Nyaungdon(2003)

Going to Bogalay in the rain(2007)

မိုးတွင်းကာလ ဘိုကလေးမြို့သို့ ကုန်းလမ်းခရီး (၂၀၀၇)

In Pathein(2006)

A novice monk on his way home(2003) သာမထောတစ်ပါး အိမ်ပြန်ကြွလာစဉ် (၂၀၀၃)

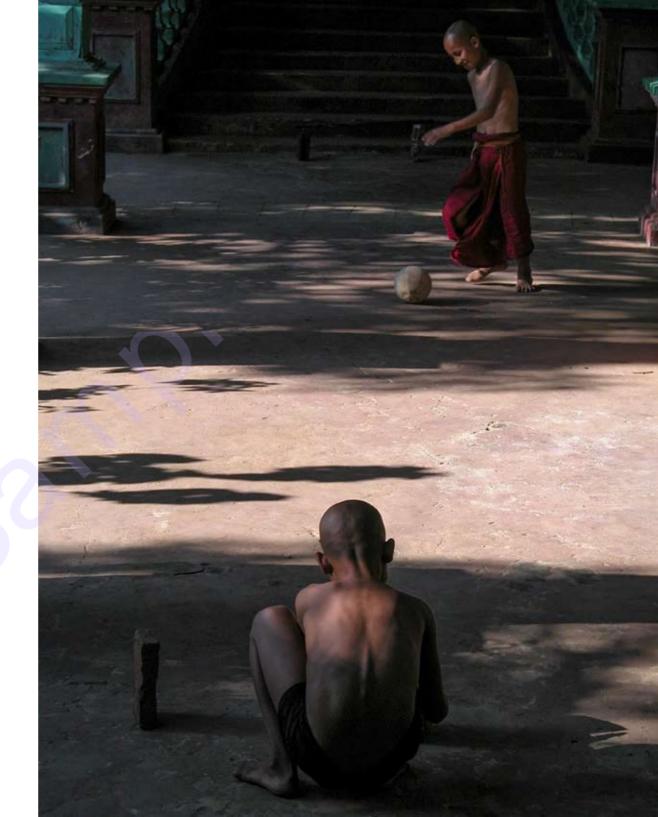

A side-car(trishaw) driver going out for work in the morning (2006) $\,$ နံနက်စောစော ဆိုက္ကားထွက်ချိန် (၂၀၀၆)

Rice planting in the rain(1996) မိုးတွင်း ကောက်စိုက်ချိန် (၁၉၉၆)

Mon State

Young monks playing in the Kyaikthanlan Pagoda(2003) ကျိုက်သာလံဘုရားတွင် ကစားနေကြသော သာမဏေများ (၂၀၀၃)

Hindu's 'fire festival' in Mottama(2003)

မုတမမြို့မှ ဟန္ဒူမီးနင်းပွဲ (၂၀၀၃)

မော်လမြိုင်မြို့တွင် အုတ်ခဲသယ်လာသည့် ကလေးတစ်ဦး (၂၀၀၆)

A boy shouldering bricks in Mawlamyaing(Mawlamyine/Moulmein)(2006)

An old body-builder(2006) ကာယဗလမောင် (၂၀၀၆)

သံဖြူဇရပ်မြို့ ကြံရည်ဆိုင်မှ လူငယ်ကလေးတစ်ဦး ကြံအခွံချစ်နေစဉ် (၂၀၀၆)

A boy working at cafe peeling off the sugarcane stalk for making juce in Thanbyzayat (2006)

 $Children\ studying\ aloud\ with\ Burmese\ textbook\ at\ orphanage\ in\ Payathonzu (2008)$

ဘုရားသုံးဆု၊ မိဘမဲ့ကလေးဂေဟာမှ ကလေးငယ်များ စာအံနေကြစဉ် (၂၀၀၈)

မော်လမြိုင်မြို့ ၁၉၇၁ နှင့် ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်ကြား ထုတ်လုပ်သည့် ချက်ပလက်ကား (၂၀၀၃)

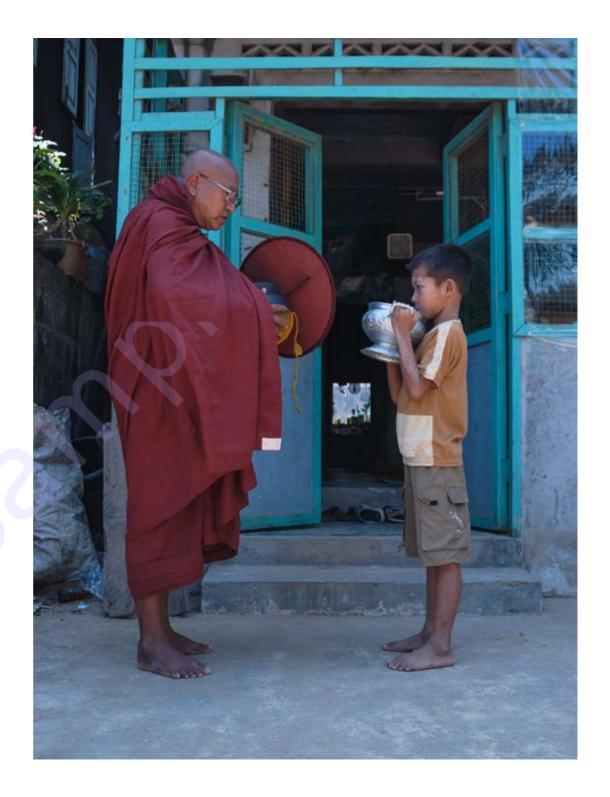
The vintage Chevrolet bus in Mawlamyaing(Mawlamyine/Moulmein)(2003)

Pushing the drum of drinking water downtown Mawlamyaing(Mawlamyine/Moulmein)(2003) မော်လမြို့လယ်ကောင်၌ သောက်ရေလှည်းတစ်စီးကို တွန်းလာစဉ် (၂၀၀၃)

Tanintharyi Region

Kawthoung(2007) တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး

Maungmakan Beach in Dawei(2003)

ထားဝယ်မြို့ မောင်းမကန်ကမ်းခြေ (၂၀၀၃)

ကော့သောင်မြို့ ပည္သူး (မလေးရှား) မူဆလင်များ (၂၀၀၇)

Pashu(Malaysian) muslims (Myanmar Muslim/Burmese Muslim) in Kawthoung(2007)

Going home after school(2003)

ကျောင်းပြန်ချိန် (၂၀၀၃)

ထားဝယ်လုံချည် ရိုးရာရက်ကန်းရက်လုပ်ရန် ဗိုင်းငင့်နေစဉ်

Weaving traditional(reversible) 'Dawei Longyi'(2003)

Children studying under the blackouts in Dawei(2003)

ထားဝယ်မြို့ မီးပျက်ချိန်၌ စာကျက်နေသည့် ကလေးများ (၂၀၀၃)

မြန်မာနိုင်ငံ တောင်ဘက်စွန်းတစ်နေရာတွင် ကလေးများ ကစားနေကြစဉ် (၂၀၀၇)

Children playing around at the tip of southernmost place in Burma(2007)

Overlooking port of Kawthoung(2007)

ကော့သောင်ဆိပ်ကမ်းကို အပေါ်စီးမှ မြင်ရသည့်ရှုခင်း (၂၀၀၇)

Afterword

by Kei Nemoto

Professor (History of Burma), Sophia University, Faculty of Foreign Studies

e comes closer to revealing the real Myanmar than perhaps any other photojournalist in the world—that is how I feel when I look at Yuzo Uda's photos. What I mean by this is that he perfectly captures the realities of life for ordinary people forced to live under military rule.

Of course, there is no shortage of photojournalists who have done excellent work on Myanmar. But I can think of no one else who has spent so much time exploring every corner of the country, speaking freely in Burmese with people from all walks of life while collecting such a vast array of images. Moving about discreetly to avoid arrest by the military authorities, but taking risks when the occasion calls for it, he photographs scenes of everyday life and natural scenery of great beauty. When Myanmar held it first general elections in 20 years in November 2010, a self-described Japanese "journalist" was arrested for illegally entering the country across the Thai-Myanmar border. He seemed to be acting in the mistaken belief that being arrested was a badge of honor for a journalist. He was, in short, the opposite of Uda-san, who is a very different kind of photojournalist.

The appeal of Uda-san's work lies not only in his photographs. His rich knowledge of Myanmar's history, culture, religion, ethnic diversity, politics and economy, and his passionate interest in learning more about the country, is especially praiseworthy. It shines through in all his writing. As a specialist in modern Myanmar history, I can say without exaggeration that he is the only photojournalist I have ever read who has never made a statement about Myanmar that struck me as strange. No matter how good a photograph may be, if the information that accompanies it betrays the photographer's ignorance of his subject, it will lose some of its impact. With Uda-san's work, there is no danger of this ever happening.

As someone who studies Myanmar history, it has been a great joy for me to encounter the work of a person like Uda-san, whose interest in Myanmar has become his life's work. He continues to explore the country, studying it, photographing it and writing about it. We can't, therefore, describe the present volume as his "complete works" on Myanmar, but rather as his "work in progress". I can only express my own hope that there is much more yet to come.

နောက်ဆက်အမှာစကား

Kei Nemoto

ပါမောက္ခ (မြန်မာ့သမိုင်း)၊ ဆိုဖီယာတက္ကသိုလ် နိုင်ငံရပ်ခြားလေ့လာရေးဌာန

ခံစားရတာကတော့ ကမ္ဘာပေါ် မှာရှိတဲ့ အခြားဓာတ်ပုံသတင်း ဓာတ်ပုံတွေကြည့်ရင်း ကျွန်တော် ယူဇိုအုဒရဲ့ ထောက်တွေနဲ့စာရင် ယူဇိုဟာ အရှိတရားကို အနီးစပ်ဆုံး တင်ပြလာနိုင်တယ်ဆိုတာပါပဲ။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ မြန်မာပြည်သူတွေ ကျွန်တော်ဆိုချင်တာကတော စစ်အစိုးရအောက်မာနေရတဲ သာမန်ဘဝတွေကိ ရိုက်ကူးနိုင်ခဲ့လို့ပါပဲ။

မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အကောင်းဆုံးဓာတ်ပုံတွေ ရိုက်ခဲ့တဲ့ ဓာတ်ပုံသတင်းထောက်တွေ မနည်းလုပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ နိုင်ငံရဲ့ အစိတ်အပိုင်းနေရာအနံ့ကို အချိန် အများကြီးပေးပြီး လူပေါင်းစုံနဲ့မြန်မာလို လွတ်လွတ်လပ်လပ်ပြောရင်း ဓာတ်ပုံမျိုးစုံရိုက်နိုင်တဲ့ လူမျိုးတော့ မရှိဘူး ထင်ပါတယ်။

တပ်မတော်အာဏာပိုင်တွေရဲ့ အဖမ်းမခံရအောင် သွားလာလှုပ်ရှားရင်း တချို့နေရာတွေမှာ အရဲစွန့်ပြီး လူတွေရဲ့ နေ့စဉ်ဘဝနဲ့ သဘာဝအလှအပ ဓာတ်ပုံတွေကို ရိုက်ယူနိုင်ခဲ့တယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ နှစ် ၂၀ အတွင်း ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲလုပ် တဲ့အချိန်မှာ ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ်ကနေ တရားမဝင် ဝင်ရောက်ခဲ့တဲ့ သတင်းထောက်ဆိုပြီး ကြေညာတဲ့ သတင်းထောက်တစ်ဦးအဖမ်းခံခဲ့ရပါတယ်။ သူဟာတကယ်တော့ အဖမ်းခံရတာကိုပဲ တလွဲဂုဏ်ယူပြီး ဂျာနယ်လစ်"လို့ ပြောလိုက်တာဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီသူဟာ အုဒစံနဲ့ လုံးဝမတူတွဲ ဓာတ်ပုံသတင်း ထောက်တစ်ဦးပါ။

အှဒစံရဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်တွေဟာ ဓာတ်ပုံတွေထဲမှာပဲ ရှိနေတာမဟုတ်ပါဘူး။ မြန်မာ့သမိုင်း၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဘာသာရေး၊ လူမျိုးစုများ၊ နိုင်ငံရေးနဲ့ စီးပွားရေးအပြင် မြန်မာနိုင်ငံအကြောင်း ပိုပြီး သိချင်တဲ့စိတ်ဝင်စားမှုကပဲ ဂုဏ်ပြုထိုက်နေပါပြီ။ ဒီအချက်တွေကို သူ့ရဲ့စာတွေမှာ တွေ့ရပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော့်ကို ထူးဆန်းထိတ်လန့်စေတဲ့ မှတ်ချက်မျိုးဘယ်တုန်းကမှ မရေးတဲ့ သူဟာ အုဒါစံတစ်ယောက်ပဲရှိတယ်လို့ မြန်မာ့ခေတ်ပေါ် သမိုင်းကျွမ်းကျင်သူတစ်ယောက်အနေနဲ့ အကြွားမပိုဘဲ ပြောလိုက်ချင်ပါတယ်။

ဓာတ်ပုံတစ်ပုံ ဘယ်လောက်ကောင်းကောင်းဓာတ်ပုံဆရာရဲ့ ပေါ့လျော့မှုကြောင့် အတူပါလာတဲ့ သတင်းအချက်အလက်ဟာ အဓိကအကြောင်းအရာကို မဖော်ပြခဲ့ရင် ထိရောက်မှုနည်းစေမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဓာတ်ပုံတွေမှာတော့ အဒစ်ရဲ ဒီလိုချွတ်ယွင်းချက်မျိုး ဘယ်တော့မှ မရှိခဲ့ပါဘူး။

မြန်မာ့သမိုင်းကို လေ့လာနေတဲ့ ကျွန်တော့်အဖို့ မြန်မာနိုင်ငံကို စိတ်ဝင်စားရာကနေ တစ်သက်တာ လုပ်ငန်းစဉ်အဖြစ် အားစိုက်ခဲ့တဲ့ အုဒစံရဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်တွေကို တွေ့မြင်ရတာ ဝမ်းသာပီတိဖြစ်မိပါတယ်။ အုဒစံဟာ မြန်မာနိုင်ငံကို လှည့်ပတ်သွားလာရင်း၊ လေ့လာရင်း၊ ဓာတ်ပုံရှိတ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံအကြောင်းတွေကို ဆက်ပြီး ရေးနေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီစာအုပ်ဟာမြန်မာနိုင်ငံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး "ပြည့်စုံတဲ့လုပ်ဆောင်ချက်"လို့ မဆိုနိုင်ပဲ "တိုးတက်ဖြစ်ပေါ် မှုမှတ်တမ်း" လို့သာ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ဒီလိုမှတ်တမ်းကောင်းများ နောက်ထပ်ဆက်ပြီး အများကြီးပေါ် ထွက်လာဦးမယ်လို့ ကျွန်တော် မျှော်လင်ပါတယ်။

Acknowledgements

would like to express my sincere gratitude to Kazuyo Yamamoto, who helped to financially support the publication of my work covering Myanmar. The activities of Keiko Nakao and the rest of the Burmese Relief Center-Japan team, as well as those of Yuki Akimoto of the Burma Information Network and Natsuki Miyashita have also helped to stimulate my work.

I would also like to thank Kyoko Horiuchi of the Asahi Shimbun newspaper, who has often come to my aid when I was in a pinch, as did Mitsuru Fujii, also of the Asahi.

I am also grateful to Prof. Kei Nemoto of Sophia University for taking time out of his busy schedule to write a foreword for this book, as well as Kyaw Zwa, editor of the English edition of the Irrawaddy magazine, and journalist Neil Lawrence, also of the Irrawaddy, for translating my difficult-to-understand Japanese into English.

I also give my appreciation to U Wai Linn of MCM, who agreed to publish this book in Myanmar, as well as my Myanmar colleagues, reporters Ko Thiha Thwe, U Han Htwe Aung, U Khin Maung Win and a writer, Aye Nyein San.

And I will not forget all the cooperation from my friend, Ko Myo Thet Oo.

Change in Myanmar will gather pace in 2013, and at least superficially, it will become a more open country. However, for reasons of security, I will not name my many friends there, to whom I also owe a heartfelt debt of gratitude.

January 21, 2013, Yangon (Rangoon)

Yuzo Uda

မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်း ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းစာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ငွေကြေးထောက်ပံ့ကူညီပေးသော ကာဇူယိုယာမာမိုတို (Kazuyo Yama moto) ကို အထူးကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း ကျွန်တော်ထုတ်ဖော်ပြောကြားလိုပါ သည်။ ကျွန်တော့်၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကို ဖြစ်ပေါ် စေရန် ကူညီပေးခဲ့ကြသော ကဲကိုနာကအို (Keiko Nakao) နှင့်တက္ခသော Burmese Relief Center မှ ဂျပန်အဖွဲ့ဝင်များ၊ Burma Information Network မှ ယူကီအကီမိုတို (Yuki Akimoto) နှင့် နတ်ဆုကီမီယာရှီတ (Natsuki Miyashita) တို့ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ကျွန်တော်အခက်အခဲဖြစ်သောအချိန်တိုင်း အကူအညီပေးခဲ့ကြသည့် အဆာဟိရှင်ဘွန်း သတင်းစာမှ ကျိုကိုဟိုရီအချီ (Kyoko Horiuchi) နှင့် မစ်ဆူရှုဖူဂျီအိ (MitsuruFujii) တို့ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ ဤစာအုပ်အတွက် မအားလပ်သည့်ကြားက အမှာစာရေးပေးခဲ့သော ဆိုဖီယာတက္ကသိုလ် (Sophia University) မှ ပါမောက္ခကဲနမိုတို (Prof-Kei Nemoto)၊ ခက်ခဲသော ဂျပန်ဘာသာစကားများကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုပေးကြသည့် ဧရာဝတီမဂ္ဂဇင်းမှ အယ်ဒီတာကျော်စွာနှင့် သတင်းထောက် နီးလ်လောရင့်စ် (Neil Lawrence) တို့ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဤစာအုပ်ထုတ်ဝေဖြန့်ချိရန် သဘောတူကူညီပေးခဲ့သော ဦးဝေလင်းနှင့်အဖွဲ့ အားလည်းကောင်း၊ ကူညီအားပေးကြသော ဦးဟန်ထွေးအောင်၊ ဦးသီဟသွေး၊ ဦးခင်မောင်ဝင်း(ရွှေအင်းသား)၊ ဒေါ် အေးငြိမ်းစံ တို့ကိုလည်းကောင်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ ကျွန်တော့်ကို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပေးသော သူငယ်ချင်းကိုမျိုးသက်ဦးကိုလည်း မမေ့နိုင်ပါ။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်အတွင်း အပြောင်းအလဲများက ပိုမိုပွင့်လင်းသော မြန်မာနိုင်ငံ ဖြစ်လာရေးကို အားဖြည့်ပေးပါလိမ့်မည်။ အချို့သော သူငယ်ချင်းများ၏ အမည်များကို လုံခြုံရေးကြောင့် မဖော်ပြသော်လည်း ကျွန်တော် အားလုံးကို လိုက်လွဲစွာကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက် ရန်ကုန် ယူဇိုအုဒ (Yuzo Uda)

